

INFORMACIJA

**o polaznim osnovama za pregovore za zaključivanje Ugovora o zajmu sa
Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj -IBRD za potrebe finansiranja Projekta
modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa SEPA
standardima (Target Instant Payment Settlement Clone Project -Projekat TIPS klon),
u iznosu od 8,00 miliona eura**

Crna Gora, kao zemlja koja prednjači u procesu digitalizacije i regionalne integracije među zemljama Zapadnog Balkana i u odnosu na Evropsku uniju, preduzima važne korake ka modernizaciji svojih finansijskih sistema. U cilju unapređenja finansijske inkluzije i podizanja kvaliteta platne infrastrukture, pokrenut je projekat implementacije savremenog sistema brzih i interoperabilnih digitalnih plaćanja – *Projekat modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa SEPA standardima (TIPS Clone Projekat)*.

Ovaj projekat ima za cilj uspostavljanje nacionalne infrastrukture za brza plaćanja (Fast Payment System – FPS), što predstavlja ključni preduslov za povezivanje Crne Gore sa panevropskim platnim sistemima kao što su SEPA (Jedinstveno područje plaćanja u eurima) i TIPS (TARGET Instant Payment Settlement). Uspostavljanje FPS sistema omogućiće kako domaća tako i prekogranična instant plaćanja, unapređujući time efikasnost, brzinu i sigurnost platnih usluga. Poseban značaj ima činjenica da će se u projektu koristiti tzv. „TIPS klon“ rješenje koje je razvila italijanska centralna banka i koje će paralelno biti implementirano i u Albaniji, Kosovu i Bosni i Hercegovini – što dodatno doprinosi regionalnom povezivanju i harmonizaciji platnih sistema.

Napominjemo, Crna Gora je prva država Zapadnog Balkana koja je postala 37. članica SEPA geografskog područja, čime je formalno zakoračila u evropski finansijski i ekonomski prostor. SEPA područje obuhvata 37 država, od čega 27 država članica Evropske unije (EU) i Island, Lihtenštajn, Norvešku, Švajcarsku, Ujedinjeno Kraljevstvo, Monako, San Marino, Andoru i Vatikan. Članstvo u SEPA omogućava građanima, kompanijama i institucijama da izvršavaju bezgotovinske platne transakcije u eurima brzo, jednostavno i po znatno nižim troškovima, primjenom jedinstvenih pravila koja važe u cijelom SEPA prostoru. Očekuje se da će se članstvom u SEPA troškovi transakcija smanjiti za 60 do 80%, dok će vrijeme realizacije plaćanja biti znatno skraćeno – transakcije će se izvršavati istog dana. Priključenje SEPA podstiče rast stranih direktnih investicija, smanjenje sive ekonomije, unapređenje konkurentnosti domaćih kompanija i dublju integraciju crnogorske privrede u međunarodnu ekonomiju.

TIPS klon Projekat struktuiran je u tri komponente:

Komponenta 1: Tehnička pomoć za uspostavljanje novog platnog sistema (vrijednost - 2,5 miliona eura)

Ova komponenta obuhvata stručnu podršku u fazama pripreme i puštanja u rad sistema za brza plaćanja (FPS), sa ciljem da se osigura institucionalna i tehnička spremnost ekosistema. U fokusu su razvoj pravila Sistema i plana upravljanja, analiza modela poravnanja

(saldiranja), izradu tehničkih specifikacija, kao i razvoj dodatnih funkcionalnosti kao što su zaštita od prevara, rješavanje sporova i podizanje svijesti i sticanje povjerenja korisnika.

Komponenta 2: Podrška implementaciji i funkcionisanju novog platnog sistema (vrijednost- 5,0 miliona eura)

Ova komponenta obuhvata nabavku kompletne infrastrukturne opreme i softverskih rješenja, uključujući TIPS klon sistem koji obezbjeđuje i operiše Banca d'Italia. Pored osnovne infrastrukture, biće realizovana nadogradnja sistema za bruto poravnanje u realnom vremenu (RTGS), kao i integracija dodatnih usluga poput QR kodova, potvrde primaoca i zaštite od prevara. Svi ovi elementi su ključni za uspostavljanje sigurnog, stabilnog i visokoefikasnog platnog sistema.

Komponenta 3: Upravljanje projektom (vrijednost - 0,5 miliona eura)

Treća komponenta pokriva troškove upravljanja projektom, uključujući praćenje i izvještavanje, nabavke, finansijsko upravljanje i eksternu reviziju projekta. Biće formiran Poseban tim za implementaciju u okviru CBCG, koji će činiti zaposleni iz Tehničke jedinice za podršku (TSU), kadar CBCG-a i angažovani konsultanti. Takođe, aktivnosti u okviru ove komponente obezbjeđuju usklađenost sa standardima Svjetske banke, uključujući ekološke i socijalne aspekte.

Prema stručnoj procjeni izrađenoj u aprilu 2025. godine, kombinovani efekti SEPA integracije i implementacije TIPS klon platforme mogu donijeti ukupne godišnje uštede i makroekonomske koristi u iznosu do 160 miliona eura, što iznosi čak 2,3% BDP-a Crne Gore iz 2023. godine. Ključni efekti uključuju:

- Smanjenje troškova transakcija i naslijeđenih sistema: 0,37—0,43% BDP-a,
- Dobitke od finansijske inkluzije i digitalnog pristupa: do 0,5% BDP-a,
- Rast izvoza i investicija: do 0,3% BDP-a,
- Digitalizaciju turizma i servisa: do 0,14% BDP-a,
- Povećanje produktivnosti kroz brže B2B i B2G plaćanja: do 0,43% BDP-a,
- Niže troškove doznaka: do 0,29% BDP-a,
- Signalni efekat prema investitorima i EU institucijama: do 0,22% BDP-a.

Očekivani rezultati projekta do 2030. godine

Projekat modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa SEPA standardima (Target Instant Payment Settlement Clone Project -Projekat TIPS klon) ima jasno definisane razvojne ciljeve i mjerljive ishode koji se prate kroz validirane indikatore Svjetske banke. Njegovom realizacijom očekuju se sljedeći ključni rezultati:

- Povećanje udjela odraslih građana koji koriste digitalna plaćanja sa trenutnih 65% na 75% kod muškaraca, odnosno sa 55% na 70% kod žena, čime se direktno doprinosi smanjenju rodnog jaza u pristupu finansijskim uslugama;

- Smanjenje prosječnog vremena izvršenja domaćeg kreditnog transfera sa sadašnjih maksimalnih 12 sati na manje od 10 sekundi, zahvaljujući novoj infrastrukturi koja omogućava obradu u realnom vremenu (24/7/365);
- Povećanje udjela platnih transakcija iniciranih digitalno, za domaće transakcije: sa 30% na 60, za prekogranične transakcije: sa 10% na 25%,
- Obuhvat sistema: Minimum 80% svih domaćih pružalaca platnih usluga (banke i NBFI) će biti povezano na novu platformu u prve dvije godine od puštanja u rad,
- Broj korisnika (građana) koji će dobiti pristup instant digitalnim plaćanjima u prve tri godine: do 120.000 novih korisnika, sa posebnim fokusom na trenutno neuključene kategorije,
- Standardizacija QR koda i njihova primjena u najmanje 500 maloprodajnih objekata do kraja implementacije, što omogućava jednostavno i univerzalno korišćenje digitalnog plaćanja u svakodnevnim situacijama.

Pored tehničkih i finansijskih aspekata, projekat je usklađen sa ključnim strateškim prioritetima Svjetske banke – uključujući zaštitu životne sredine i socijalne standarde (ESCP), inkluziju žena u digitalno plaćanje, angažman građana i mobilizaciju privatnog kapitala kroz ulaganja pružalaca platnih usluga. Takođe, projektne aktivnosti su u potpunosti usklađene sa ciljevima Pariskog klimatskog sporazuma.

Kroz uvođenje modernog sistema brzih plaćanja, Crna Gora ne samo da modernizuje svoje platne mehanizme, već i učvršćuje svoju poziciju kao lidera u digitalnim finansijama u regionu, čime direktno doprinosi svojoj ekonomskoj integraciji sa Evropskom unijom i globalnim tržištem.

Kreditni aranžman za finansiranje TIPS klon Projekta

Pravni osnov za zaključivanje predmetnog kreditnog aranžmana predstavlja Zakon o budžetu Crne Gore za 2025. godinu i Odluka o zaduživanju Crne Gore za 2025. godinu ("Sl. list CG", br. 11/2025) gdje je predviđeno je da se Država, za potrebe finansiranja projekata, između ostalog, može zadužiti i kroz kreditni aranžman sa Svjetskom bankom za potrebe finansiranje Projekta modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa SEPA standardima (Target Instant Payment Settlement Clone Project-Projekat TIPS klon), u iznosu do 8 miliona eura.

U skladu sa navedenim, kao i dopisom Centralne banke Crne Gore-CBCG upućenim Ministarstvu finansija dana 18. juna 2025. godine, kojim je inicirano otpočinjanje pregovora sa IBRD-om u vezi sa finansiranjem predmetnog projekta, a imajući u vidu njegov strateški značaj za državu, Ministarstvo finansija je započelo zvanične razgovore sa predstavnicima Svjetske banke. Kao prvi korak u ovom procesu, izvršena je razmjena nacрта Ugovora o zajmu između Ministarstva i Svjetske banke, čime je formalno otpočela tehnička priprema za zaključenje novog finansijskog aranžmana.

Ukupan iznos sredstava predviđen za realizaciju projekta iznosi 8,00 miliona eura, a planirano je da budu obezbijeđena, kako je i navedeno, putem kreditnog aranžmana sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD), članicom Grupacije Svjetske banke.

Ministarstvo finansija biće nosilac, odnosno potpisnik kreditnog aranžmana, dok će za sprovođenje projektnih aktivnosti biti zadužena CBCG. U okviru CBCG biće uspostavljen poseban tim za implementaciju projekta, koji će biti odgovoran za svakodnevno upravljanje projektom, praćenje napretka i koordinaciju svih aktivnosti u skladu sa planiranim ciljevima.

S obzirom na to da će CBCG biti odgovorna za sprovođenje projekta, projekat je zamišljen na način da CBCG bude zadužena i za otplatu kredita. Imajući u vidu da u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti za sva zaduživanja Države ugovore o kreditu potpisuje ministar finansija, Ugovor o zajmu sa IBRD-om za predmetni projekat će potpisati ministar finansija, dok će kreditna sredstva biti prosljeđena CBCG uz obavezu otplate. Način prosleđivanja kreditnih sredstava CBCG, kao i uslovi otplate, biće uređeni posebnim ugovorom koji će zaključiti Ministarstvo finansija i CBCG. Kreditna sredstva će CBCG biti prosleđivana pod istim uslovima pod kojima će država zaključiti kreditni aranžman sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD), dok će svi ostali elementi i tehnički detalji predmetnog sporazuma biti definisani po zaključenju osnovnog Ugovora o kreditu sa IBRD-om.

U skladu sa opštim uslovima kreditiranja koje propisuje Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD), kreditni aranžman predviđa varijabilnu kamatnu stopu koja se sastoji od šestomjesečnog EURIBOR-a, uvećanog za varijabilnu kamatnu maržu koja se kvartalno redefiniše, odnosno fiksira. Za kreditni aranžman sa rokom otplate od 10 godina i grejs periodom od 4 godine varijabilna kamatna marža na dan 23. jun 2025. godine iznosi 0,53%.

Dodatno, predviđena je jednokratna naknada za obradu kredita (tzv. front-end fee) u iznosu od 0,25% ukupne vrijednosti kredita, kao i naknada na nepovučena sredstva (commitment fee) u visini od 0,25% na iznos neiskorišćenih sredstava u momentu obračuna.

Kada je riječ o otplati kredita, Ministarstvo finansija je, uvažavajući sopstvenu dinamiku otplate predložilo period otplate od 10 godina, uključujući grejs period od 4 godine. Svi uslovi finansiranja, uključujući i konačan tekst ugovora, biće predmet definisanja i usaglašavanja tokom zvaničnih pregovora.

Zvanični pregovori sa Svjetskom bankom u vezi predmetnog kreditnog aranžmana za finansiranje projekta zakazani su za 27. jun 2025. godine.

Za potrebe ovih pregovora biće formiran pregovarački tim Crne Gore, koji će činiti predstavnici Ministarstva finansija i CBCG u sledećem sastavu:

Predstavnici Ministarstva finansija:

- **mr Milica Adžić**, Državna sekretarka, šef delegacije za pregovore
- **Andrijana Ulić Rajović**, generalna direktorica Direktorata za javni dug, član delegacije;
- **mr Katarina Živković**, načelnica Direkcije za zaduživanje, upravljanje dugom i odnose sa inostranstvom, član delegacije;

Predstavnici CBCG:

- **dr Zorica Kalezić, viceguvernerka, član delegacije;**
- **mr Andrija Jovović,** direktor Sektora za platni promet, član delegacije;
- **Saša Šćekić,** direktor Sektora za informacione tehnologije, član delegacije;
- **Jelena Janković,** direktorica Sektora za finansijske i bankarske operacije, član delegacije;
- **dr Valentina Ivanović,** direktorica Direkcije za finansije i kontroling, član delegacije.

Za potrebe sprovođenja pregovora IBRD je dostavio paket dokumentacije koja sadrži Nacrt Dokumenta o ocjeni projekta (PAD), Nacrt Ugovora o zajmu, kao i drugu potrebnu dokumentaciju koja će biti razmotrena i usaglašena tokom procesa pregovora. Važno je napomenuti da će tokom pregovora biti definisan i konačan naziv samog projekta, kako bi u potpunosti odražavao svrhu i ciljeve projektnih aktivnosti. Svjetska banka je, 23. juna 2025. godine, uputila Crnoj Gori zvanični poziv za pregovore za navedeni projekat, koji su zakazani za petak, 27. jun 2025. godine.

Ministarstvo finansija će nakon sprovedenihi pregovora informisati Vladu o rezultatima i dostaviti na razmatranje i saglasnost konačnu verziju Ugovora o zajmu.

Važno je napomenuti da ovaj projekat predstavlja snažno partnerstvo između Vlade Crne Gore i CBCG, usmjereno ka zajedničkom cilju — izgradnji savremene, dostupne i evropski integrisane finansijske infrastrukture Crne Gore. Njegove koristi prevazilaze tehničke okvire, riječ je o reformi koja ima moć da poboljša svakodnevni život građana, unaprijedi konkurentnost crnogorske privrede i učvrsti povjerenje u državne institucije.

U vremenu kada Crna Gora odlučno korača ka članstvu u Evropskoj uniji, projekat TIPS klon simbolizuje konkretan iskorak u tom pravcu, stvarajući temelje za brže, pravednije i održivo povezivanje sa jedinstvenim evropskim tržištem.

Legal Vice Presidency

CONFIDENTIAL DRAFT FOR NEGOTIATIONS

(Subject to Change)

Ruxandra Costache

June 21, 2025

LOAN NUMBER _____-ME

Loan Agreement

(NextGenPay - Modernizing Domestic and Cross-border Payments in Montenegro Project)

between

MONTENEGRO

and

**INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION
AND DEVELOPMENT**

LOAN AGREEMENT

AGREEMENT dated as of the Signature Date between MONTENEGRO ("Borrower") and INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT ("Bank"). The Borrower and the Bank hereby agree as follows:

ARTICLE I — GENERAL CONDITIONS; DEFINITIONS

- 1.01. The General Conditions (as defined in the Appendix to this Agreement) apply to and form part of this Agreement.
- 1.02. Unless the context requires otherwise, the capitalized terms used in this Agreement have the meanings ascribed to them in the General Conditions or in the Appendix to this Agreement.

ARTICLE II — LOAN¹

- 2.01. The Bank agrees to lend to the Borrower the amount of eight million EUR (EUR8,000,000), as such amount may be converted from time to time through a Currency Conversion ("Loan"), to: (a) assist in financing the project described in Schedule 1 to this Agreement ("Project"); and (b) provide the Rapid Response Option ("RRO").
- 2.02. The Borrower may withdraw the proceeds of the Loan in accordance with Section III of Schedule 2 to this Agreement.
- 2.03. The Front-end Fee is one quarter of one percent (0.25%) of the Loan amount.
- 2.04. The Commitment Charge is one quarter of one percent (0.25%) per annum on the Unwithdrawn Loan Balance.
- 2.05. The interest rate is the Reference Rate plus the Variable Spread or such rate as may apply following a Conversion; subject to Section 3.02(e) of the General Conditions.
- 2.06. The Payment Dates are February 15 and August 15 in each year.
- 2.07. Except as provided in Section 2.08 below, the principal amount of the Loan shall be repaid in accordance with Section 3.03 of the General Conditions and Schedule 3 to this Agreement.
- 2.08. (a) Upon occurrence of an Eligible Event and issuance of government declaration of national emergency, the Borrower may request the Bank to activate: (i) the Principal Payment Deferral in respect of a portion or all of the Withdrawn Loan Balance; and/or (ii) Interest Payment Deferral; for the Deferral Period, provided that such request shall be made no earlier than in respect of the first Principal Payment Date and no later than

¹ TO BE FINALISED BASED ON THE BORROWER'S LCW

the fifth anniversary prior to the final maturity of the Loan. Such request and any activation shall be made in accordance with the CRDC Terms and Conditions in effect at the time of the submission of the request, the provisions of which are hereby incorporated by reference and form an integral part of this Agreement. The activation of the Payment Deferral may occur only once during the term of the Loan.

(b) At the time of requesting the Principal Payment Deferral pursuant to the provisions of paragraph (a) of this Section 2.08, the Borrower may also request repayment provisions different from those set out in Schedule 3 to this Agreement for a portion or all of the Withdrawn Loan Balance for which Principal Payment Deferral is requested, provided that (i) the average maturity of the Withdrawn Loan Balance after the Deferral Period equals the original average maturity of such Withdrawn Loan Balance prior to the Principal Payment Deferral request and the final maturity of the Withdrawn Loan Balance after the Deferral Period will not exceed the original final maturity of such Withdrawn Loan Balance prior to the Principal Payment Deferral request; and (ii) such repayment provisions have been agreed between the Borrower and the Bank.

(c) Upon review of the Borrower's request and the Bank's reasonable determination of the eligibility of the Loan for a Payment Deferral, the Bank shall take such actions as necessary to implement the Payment Deferral in accordance with the terms of this Agreement and the CRDC Terms and Conditions. Effective the date of the activation of the Payment Deferral as notified by the Bank to the Borrower, the provisions of this Agreement providing for repayment of the proceeds of the Loan, including the provisions of Schedule 3, shall be deemed to have been modified, as applicable. The Bank shall notify the Borrower of the applicable financial terms of the Loan, including any revised amortization provisions, if applicable, at the time of the Payment Deferral activation or promptly thereafter.

(d) In the event the Interest Payment Deferral is activated, the Borrower shall pay to the Bank interest on any such deferred amount at the rate set forth in Section 2.05 of this Agreement until such time as the deferred amount is fully paid to the Bank. Such interest shall accrue from the respective dates when the relevant amounts are deferred after the Interest Payment Deferral is activated and shall be payable on the remaining Payment Dates after the Deferral Period.

(e) The Payment Deferral shall not be activated, if either of the events specified in Section 7.02 (a) or 7.07 (a) of the General Conditions occurs and is continuing, provided, however, that the Payment Deferral itself, upon its activation, shall not constitute an event described in Sections 7.02 (a) or 7.07 (a) of the General Conditions. Furthermore, the Borrower shall continue to pay all applicable and accrued Loan Payments during the Deferral Period, except the amounts that have been deferred pursuant to the activated Payment Deferral as described herein.

(f) If the Withdrawn Loan Balance or any interest and other applicable Loan charges, to which the request for Payment Deferral relates, is subject to a Currency Conversion then in effect, the Borrower and the Bank shall agree to amend or terminate such Currency Conversion. In the event of an early termination of such Currency Conversion prior to the end of its Conversion Period as a result of the Payment Deferral, the provisions of Section 4.06 (b) of the General Conditions shall apply.

ARTICLE III — PROJECT; CONTINGENT EMERGENCY RESPONE PROJECT

Samo za službenu upotrebu

- 3.01. The Borrower declares its commitment to the objectives of the Project and the Contingent Emergency Response Project ("CERP"). To this end, the Borrower shall cause the Project to be carried out by the Project Implementing Entity in accordance with the provisions of Article V of the General Conditions, Schedule 2 to this Agreement and the Project Agreement²; and (b) shall carry out, or cause to be carried out, the CERP in accordance with Article V of the General Conditions.

ARTICLE IV — REMEDIES OF THE BANK

- 4.01. The Additional Event of Suspension consists of the following, namely that the Project Implementing Entity's Legislation has been amended, suspended, abrogated, repealed or waived so as to affect materially and adversely, in the opinion of the Bank, the ability of the Borrower and the Project Implementing Entity to perform any of their obligations under this Agreement.
- 4.02. The Additional Event of Acceleration consists of the following, namely that the event specified in Section 4.01 of this Agreement occurs and is continuing for a period of sixty (60) days after notice of the event has been given by the Bank to the Borrower.

ARTICLE V — EFFECTIVENESS; TERMINATION

- 5.01. The Additional Conditions of Effectiveness consist of the following:
- (a) The Subsidiary Agreement has been executed on behalf of the Borrower and the Project Implementing Entity under terms and conditions satisfactory to the Bank.
 - (b) The PIE has adopted the Project Operational Manual in a manner and with contents acceptable to the Bank; and
 - (c) The Project Implementing Entity has established the PIT with staff, terms or reference and competencies satisfactory to the Bank.
- 5.02. The Effectiveness Deadline is the date _____ (_0) days after the Signature Date.

ARTICLE VI — REPRESENTATIVE; ADDRESSES

- 6.01. The Borrower's Representative is its Minister of Finance.
- 6.02. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:
- (a) the Borrower's address is:

Ministry of Finance
Stanka Dragojevic 2
Podgorica, Montenegro; and

² TO BE CONFIRMED

(b) the Borrower's Electronic Address is:

Telex:
+38220242835

Facsimile:
+38282224450

E-mail:
mf@mif.gov.me

6.03. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:

(a) the Bank's address is:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America; and

(b) the Bank's Electronic Address is:

Telex:

248423(MCI) or
64145(MCI)

Facsimile:

1-202-477-6391

AGREED as of the Signature Date.

MONTENEGRO

By

Authorized Representative

Name: _____

Title: _____

Date: _____

DEVELOPMENT

**INTERNATIONAL BANK FOR
RECONSTRUCTION AND**

By

Authorized Representative

Name: _____

Title: _____

Date: _____

SCHEDULE 1

Project Description

The objective of the Project is to help achieve faster, more efficient, and inclusive digital payments in Montenegro.

The Project consists of the following parts:

Part 1. Providing technical assistance for the setup of the new payment systems

Provide support for the preparation, implementation and operationalization of the FPS, focusing on both the system go-live phase and broader ecosystem readiness, including, but not limited to: (i) development of scheme rules and a governance roadmap; (ii) analysis of different settlement models; (iii) drafting of technical specifications; (iv) preparation of operational documentation, including dispute resolution rules and fraud mitigation mechanisms; (v) guidance on settlement account access for non-bank payment service providers; (vi) creation of a consumer awareness and branding blueprint to support uptake and trust.

Part 2. Supporting the implementation and operation of the new payment system

- (i) Purchase of the TIPS clone infrastructure hardware and software, including associated maintenance services;
- (ii) Provide support for infrastructural additions/upgrades and interventions on TIPS clone, including, but not limited to: (a) upgrades to the real-time gross settlement system (RTGS); (b) overlay services (e.g., use of QR codes, aliases, request-to-pay, confirmation of payee); (c) anti-fraud and cybersecurity modules; and (d) software/hardware for connectivity of the RTGS to TIPS clone.

Part 3. Project management

Provision of support to PIT and TSU for Project management, monitoring and reporting, procurement, financial management, reporting, and Project external audits, as well as activities necessary to ensure compliance with the environmental and social standards.

SCHEDULE 2

Project Execution

Section I. Implementation Arrangements

A. Institutional Arrangements.

1. The Borrower shall maintain, throughout the implementation of the Project, the TSU with resources, staffing and fiduciary responsibilities, including *inter alia* procurement and financial management, preparation of quarterly unaudited financial reports and annual audited financial statements, all acceptable to the Bank and as set forth in the Project Operational Manual.
2. The Borrower shall cause PIE to establish and maintain throughout the implementation of the Project, a PIT with resources, staffing and fiduciary responsibilities, all acceptable to the Bank and as set forth in the Project Operational Manual.

B. Subsidiary Agreement.

1. To facilitate the carrying out of the Project, the Borrower shall make the proceeds of the Loan available to the Project Implementing Entity under a subsidiary agreement between the Borrower and the Project Implementing Entity, under terms and conditions approved by the Bank ("Subsidiary Agreement").
2. The Borrower shall exercise its rights under the Subsidiary Agreement in such manner as to protect the interests of the Borrower and the Bank and to accomplish the purposes of the Loan. Except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall not assign, amend, abrogate or waive the Subsidiary Agreement or any of its provisions.

C. Project Operational Manual.

1. The Borrower shall cause the Project Implementing Entity to adopt and thereafter carry out the Project in accordance with the provisions of a manual ("Project Operational Manual") acceptable to the Bank and containing, *inter alia*: (a) the activities and timetable of actions to be carried out under the Project; (b) the respective roles and responsibilities of the institutions involved in the implementation of the Project; (c) the fiduciary, technical, environmental and social standards, and operational aspects and procedures for implementation of the Project, including the financial management procedures (budgeting, accounting and internal control, disbursement and flow of funds, financial reporting, annual reports, internal and external audit arrangements procedures); (d) the performance indicators of the Project; and (e) the Anti-Corruption Guidelines.
2. The Borrower shall cause Project Implementing Entity not amend or waive or fail to enforce any provision of the Project Operational Manual without the Bank's prior written approval.
3. In case of any conflict between the terms of the Project Operational Manual and those of this Agreement, the terms of this Agreement shall prevail.

D. Environmental and Social Standards.

Samo za službenu upotrebu

1. The Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that the Project is carried out in accordance with the Environmental and Social Standards, in a manner acceptable to the Bank.
2. Without limitation upon paragraph 1 above, the Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that the Project is implemented in accordance with the Environmental and Social Commitment Plan (“ESCP”), in a manner acceptable to the Bank. To this end, the Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that:
 - (a) the measures and actions specified in the ESCP are implemented with due diligence and efficiency, as provided in the ESCP;
 - (b) sufficient funds are available to cover the costs of implementing the ESCP;
 - (c) policies and procedures are maintained, and qualified and experienced staff in adequate numbers are retained to implement the ESCP, as provided in the ESCP; and
 - (d) the ESCP, or any provision thereof, is not amended, repealed, suspended or waived, except as the Bank shall otherwise agree in writing, as specified in the ESCP, and ensure that the revised ESCP is disclosed promptly thereafter.
3. In case of any inconsistencies between the ESCP and the provisions of this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.
4. The Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that:
 - (a) all measures necessary are taken to collect, compile, and furnish to the Bank through regular reports, with the frequency specified in the ESCP, and promptly in a separate report or reports, if so requested by the Bank, information on the status of compliance with the ESCP and the environmental and social instruments referred to therein, all such reports in form and substance acceptable to the Bank, setting out, inter alia: (i) the status of implementation of the ESCP; (ii) conditions, if any, which interfere or threaten to interfere with the implementation of the ESCP; and (iii) corrective and preventive measures taken or required to be taken to address such conditions; and
 - (b) the Bank is promptly notified of any incident or accident related to or having an impact on the Project which has, or is likely to have, a significant adverse effect on the environment, the affected communities, the public or workers, in accordance with the ESCP, the environmental and social instruments referenced therein and the Environmental and Social Standards.
5. The Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, establish, publicize, maintain and operate an accessible grievance mechanism, to receive and facilitate resolution of concerns and grievances of Project-affected people, and take all measures necessary and appropriate to resolve, or facilitate the resolution of, such concerns and grievances, in a manner acceptable to the Bank.

5. The Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that all bidding documents and contracts for civil works under the Project include the obligation of contractors, subcontractors and supervising entities to: (a) comply with the relevant aspects of ESCP and the environmental and social instruments referred to therein; and (b) adopt and enforce codes of conduct that should be provided to and signed by all workers, detailing measures to address environmental, social, health and safety risks, and the risks of sexual exploitation and abuse, sexual harassment and violence against children, all as applicable to such civil works commissioned or carried out pursuant to said contracts.

Section II. Project Monitoring Reporting and Evaluation

The Borrower shall furnish to the Bank each Project Report not later than [one month] after the end of each [calendar semester], covering the [calendar semester].

Section III. Withdrawal of Loan Proceeds

5. General.

Without limitation upon the provisions of Article II of the General Conditions, the Borrower may withdraw the proceeds of the Loan: a to finance Eligible Expenditures for the Project or the CERP in accordance with the respective Disbursement and Financial Information Letter; (b) to pay: (i) the Front-end Fee; (ii) each Interest Rate Cap or Interest Rate Collar premium; and (c) for the Complementary Financing for the Cat DDO in accordance with the provisions of Section II.A of the relevant Schedule on “Program Actions, Availability of Loan Proceeds” (or such equivalent heading) to the Cat DDO Legal Agreement (including the relevant provisions of any other document that is referred to or forms part of the Cat DDO Legal Agreement), which are hereby incorporated by reference in this Agreement, and which shall apply, *mutatis mutandis*, to the amount of the Loan allocated to the aforementioned Category; all in the amount allocated and, if applicable, up to the percentage set forth against each Category of the following table:

Category	Amount of the Loan Allocated (expressed in EUR)	Percentage of Expenditures to be financed (inclusive of Taxes other than the VAT)
(1) Goods, works, non-consulting services, consulting services, Training and Operating Costs for the Project	7,980,000	100%
(2) Eligible Expenditures for the CERP	0	100%
(3) Complementary Financing for the Cat DDO	0	(Not applicable)
(4) Front-end Fee	20,000	Amount payable pursuant to Section 2.03 of this Agreement in accordance with Section 2.07 (b) of the General Conditions

(5) Interest Rate Cap or Interest Rate Collar premium		Amount due pursuant to Section 4.05 (c) of the General Conditions
TOTAL AMOUNT	8,000,000	

B. Withdrawal Conditions; Withdrawal Period.

1. Notwithstanding the provisions of Part A above, no withdrawal shall be made:
 - (a) for payments made prior to the Signature Date; or
 - (b) for Eligible Expenditures under Category (2), until and unless the Bank has notified the Borrower that the conditions set forth in Section 5.15 (a) of the General Conditions have been fulfilled;
 - (c) for Complementary Financing for the Cat DDO under Category (3), until and unless:
 - (i) the Borrower has furnished to the Bank a request to reallocate and thereafter withdraw all or part of the Unwithdrawn Loan Balance for the Complementary Financing for the Cat DDO, and such notice specifies the Cat DDO Legal Agreement; and
 - (ii) the Bank has accepted said request and notified the Borrower thereof, and is satisfied, based on evidence satisfactory to it, that the conditions precedent to withdrawal of the financing provided under the Cat DDO Legal Agreement have been fulfilled.
2. In the event of withdrawal of the Complementary Financing for the Cat DDO, the Borrower shall comply with any provisions on “Deposits of Loan Proceeds/Amounts” and “Audits” (or such equivalent heading) set forth in Section II of the relevant Schedule on “Program Actions, Availability of Loan Proceeds” (or such equivalent heading) to the Cat DDO Legal Agreement (including the relevant provisions of any other document that is referred to or forms part of the Cat DDO Legal Agreement) to the same extent as if such provisions have been set out in full in this Agreement, except that: (a) the term “Loan” (or such equivalent term) shall be deemed to refer to the amount of the Complementary Financing for the Cat DDO; and (b) the term “Loan Account” (or such equivalent term) shall be deemed to refer to the Loan Account for this Loan.
3. The Closing Date is .

SCHEDULE 3

Commitment-Linked Amortization Repayment Schedule

Subject to Section 2.08 of this Agreement, the Borrower shall repay the principal amount of the Loan in accordance with the following table, which sets forth the Principal Payment Dates of

Samo za službenu upotrebu

the Loan and the percentage of the total principal amount of the Loan payable on each Principal Payment Date (“Installment Share”).

Level Principal Repayments

Principal Payment Date	Installment Share
On each February 15 and August 15 Beginning August 15, 2029 through August 15 , 2034	8.33%
On February 15, 2035	8.37%

APPENDIX

Section I. Definitions

1. “Anti-Corruption Guidelines” means, for purposes of paragraph 6 of the Appendix to the General Conditions, the “Guidelines on Preventing and Combating Fraud and Corruption in Projects Financed by IBRD Loans and IDA Credits and Grants”, dated October 15, 2006 and revised in January 2011 and as of July 1, 2016.

Samo za službenu upotrebu

2. “Cat DDO Legal Agreement” means the agreement between the Borrower and the Bank or the Association, as the case may be, for the Cat DDO, whose closing date is after the date when the Borrower requests the withdrawal of the Complementary Financing for the Cat DDO, as further specified by the Borrower in such request for withdrawal.
3. “Cat DDO” means the financing provided under the Cat DDO Legal Agreement with a deferred drawdown option for catastrophe risks.
4. “Category” means a category set forth in the table in Section III.A of Schedule 2 to this Agreement.
5. “CBCG” means the Borrower’s Central Bank of Montenegro established pursuant to Borrower’s Law No. ____ dated ____.
6. “Complementary Financing for the Cat DDO” means the amount of the Loan allocated to Category entitled “Complementary Financing for the Cat DDO” in the table set forth in the table in Section III.A of Schedule 2 to this Agreement.
7. “Environmental and Social Commitment Plan” or “ESCP” means the environmental and social commitment plan for the Project, dated [*insert date of negotiations*], as the same may be amended from time to time in accordance with the provisions thereof, which sets out the material measures and actions that the Borrower shall carry out or cause to be carried out to address the potential environmental and social risks and impacts of the Project, including the timeframes of the actions and measures, institutional, staffing, training, monitoring and reporting arrangements, and any environmental and social instruments to be prepared thereunder.
8. “Environmental and Social Standards” or “ESSs” means, collectively: (i) “Environmental and Social Standard 1: Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts”; (ii) “Environmental and Social Standard 2: Labor and Working Conditions”; (iii) “Environmental and Social Standard 3: Resource Efficiency and Pollution Prevention and Management”; (iv) “Environmental and Social Standard 4: Community Health and Safety”; (v) “Environmental and Social Standard 5: Land Acquisition, Restrictions on Land Use and Involuntary Resettlement”; (vi) “Environmental and Social Standard 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources”; (vii) “Environmental and Social Standard 7: Indigenous Peoples/Sub-Saharan African Historically Underserved Traditional Local Communities”; (viii) “Environmental and Social Standard 8: Cultural Heritage”; (ix) “Environmental and Social Standard 9: Financial Intermediaries”; (x) “Environmental and Social Standard 10: Stakeholder Engagement and Information Disclosure”; effective on October 1, 2018, as published by the Bank.
9. “FPS” means fast payments system.
10. “General Conditions” means the “International Bank for Reconstruction and Development General Conditions for IBRD Financing, Investment Project Financing”, dated December 14, 2018 (Last revised on July 15, 2023), with the modifications set forth in Section II of this Appendix.

11. “MoF” means the Borrower’s Ministry of Finance, or its successor acceptable to the Bank.
12. “Operating Costs” means the reasonable incremental expenses incurred by the Borrower and PIE on account of Project implementation and management, including costs related to office equipment and supplies, vehicle operation and maintenance, office rentals, communication and insurance costs, office administration costs, bank charges, utilities, transport costs, travel, per diem and supervision costs, and salaries of the PIT and TSU’ staff, including Social Charges as applicable (excluding salaries of the Borrower or PIE’s civil servants and/or employees).
13. “Project Operational Manual” or “POM” means the Project operational manual acceptable to the Bank, prepared and adopted by TSU and the PIE pursuant to Section 5.01 of this Agreement and referred to in Section I.C in Schedule 2 to this Agreement, as said manual may be amended from time to time, with prior approval of the Bank.
14. “Procurement Regulations” means, for purposes of paragraph 85 of the Appendix to the General Conditions, the “World Bank Procurement Regulations for IPF Borrowers”, dated February 2025.
15. “Project Implementing Entity” means the Central Bank of Montenegro.
16. “Project Implementing Entity’s Legislation” means ____
17. “Project Implementation Team” or “PIT” means the implementation team to be established by CBCG pursuant to ____ to this Agreement and in accordance with Section ____ in Schedule 2 to this Agreement and the provisions of the POM.
18. “QR” means ____
19. “Rapid Response Option” or “RRO” means the use of all or any portion of the Loan that has been requested by the Borrower and accepted by the Bank in accordance with the terms of this Agreement to: (a) assist in financing the CERP; and (b) provide complementary financing in support of the program defined in the Cat DDO Legal Agreement.
20. “RTGS” means real-time gross settlement system ____
21. “Signature Date” means the later of the two dates on which the Borrower and the Bank signed this Agreement and such definition applies to all references to “the date of the Loan Agreement” in the General Conditions.
22. “Social Charges” means any payments or contributions for unemployment benefits, disability insurance, workers’ compensation benefits, retirement (pension or social security) benefits, and life insurance, or any other benefits according to the Borrower’s legislation.
23. “Subsidiary Agreement” means the agreement referred to in Section I.B.1 of Schedule 2 to this Agreement pursuant to which the Borrower shall make part of the proceeds of the Loan available to the Project Implementing Entity.
24. “TIPS clone” means ____

25. “Training” means expenditures (other than those for consulting services) incurred in connection with study tours, training courses, seminars, workshops and other training activities, not included under goods or service providers’ contracts, including costs of training materials, space and equipment rental, travel, per diem costs for trainees and trainers and trainers’ fees (as applicable), all based on an annual budget satisfactory to the Bank.
26. “TSU” or “Technical Services Unit” means the technical services unit established by the MoF and responsible for the fiduciary (procurement and financial management) and disbursement aspects of the Project, and referred to in Section I.A.2 in Schedule 2 of the Loan Agreement.

Section II. Modifications to the General Conditions

The General Conditions are hereby modified as follows:

³[[1.] Section 1.01 (*Application of General Conditions*) is modified by adding a new paragraph as follows:

“If the Loan Agreement provides for the use of the Loan to assist in financing the CERP, references in these General Conditions to the Project and the Respective Parts of the Project (other than those in sub-Sections 5.08(b)(i) and 5.08.(c)(i), and the definitions of the terms “Anti-Corruption Guidelines”, “Procurement Regulations”, “Project”, and “Respective Part of the Project”) shall be deemed to also refer to the CERP and the Respective Parts of the CERP, respectively. Conversely, if the Loan Agreement does not provide for the use of the Loan to assist in financing the CERP, references to the CERP and the Respective Parts of the CERP in these General Conditions, and all clauses applicable exclusively to them, shall be disregarded.”

⁴[[2.] Section 3.01 (*Front-end Fee; Commitment Charge; Exposure Surcharge*) is modified to read as follows:

“Section 3.01. *Front-end Fee; Commitment Charge*

(a) The Borrower shall pay the Bank a Front-end Fee on the Loan amount at the rate specified in the Loan Agreement. Except as otherwise provided in Section 2.07 (b), the Borrower shall pay the Front-end Fee not later than sixty (60) days after the Effective Date.

³ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

⁴ These modifications apply generally to all General Conditions of IBRD due to the elimination of the Single Borrower Limit Surcharge and the [new pricing structure](#), and should be always included. However, revise and combine modifications, as necessary, in conjunction with other features (e.g., CRDC, IPF DDO, etc.)

Samo za službenu upotrebu

(b) The Borrower shall pay the Bank a Commitment Charge on the Unwithdrawn Loan Balance at the rate specified in the Loan Agreement. The Commitment Charge shall accrue from the date of the Loan Agreement or the date which falls on the fourth anniversary of the date of approval of the Loan by the Bank, whichever is later, to the respective dates on which amounts are withdrawn by the Borrower from the Loan Account or cancelled. Except as otherwise provided in Section 2.07 (c), the Borrower shall pay the Commitment Charge semi-annually in arrears on each Payment Date.”

[3]. Section 3.04 (*Prepayment*) is modified to read as follows:

“Section 3.04. *Prepayment*

(a) After giving not less than forty-five (45) days’ notice to the Bank, the Borrower may repay the Bank the following amounts in advance of maturity, as of a date acceptable to the Bank (provided that the Borrower has paid all Loan Payments due as at such date): (i) the entire Withdrawn Loan Balance as at such date; or (ii) the entire principal amount of any one or more maturities of the Loan. Any partial prepayment of the Withdrawn Loan Balance shall be applied in the manner specified by the Borrower, or in the absence of any specification by the Borrower, in the following manner: (A) if the Loan Agreement provides for the separate amortization of specified Disbursed Amounts of the principal of the Loan the prepayment shall be applied in the inverse order of such Disbursed Amounts, with the Disbursed Amount which has been withdrawn last being repaid first and with the latest maturity of said Disbursed Amount being repaid first; and (B) in all other cases, the prepayment shall be applied in the inverse order of the Loan maturities, with the latest maturity being repaid first.

(b) If, in respect of any amount of the Loan to be prepaid, a Conversion has been effected and the Conversion Period has not terminated at the time of prepayment, the provisions of Section 4.06 shall apply.”

⁵[[4.] Paragraphs (b) and (c) of Section 5.08 (*Project Monitoring and Evaluation*) are modified to read as follows:

“(b) The Borrower shall:

(i) in respect to the Project, prepare or cause to be prepared periodic reports (“Project Report”), in form and substance satisfactory to the Bank, integrating the results of such Project monitoring and evaluation activities

⁵ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

and setting out measures recommended to ensure the continued efficient and effective execution of the Project, and to achieve its objectives;

- (ii) in respect to the CERP, prepare or cause to be prepared periodic reports (“CERP Report”) and in form and substance satisfactory to the Bank, integrating the results of the monitoring and evaluation activities of the CERP and setting out measures recommended to ensure the continued efficient and effective execution of the CERP, and to achieve its objectives; and such CERP Reports shall be prepared: (A) on an annual basis in the absence of an Eligible Crisis and Emergency; and (B) at least semi-annually, as further determined in the CERP Manual, throughout the implementation period of a Crisis Response Plan during an Eligible Crisis and Emergency; and
 - (iii) the Borrower shall furnish or cause to be furnished each Project Report or CERP Report to the Bank promptly upon its preparation, afford the Bank a reasonable opportunity to exchange views with the Borrower and the Project Implementing Entity on any such report, and thereafter implement such recommended measures, taking into account the Bank’s views on the matter.
- (c) Except as the Bank may reasonably determine otherwise, the Borrower shall prepare, or cause to be prepared, and furnish to the Bank:
- (i) in respect to the Project, not later than six (6) months after the Closing Date: (A) a report of such scope and in such detail as the Bank shall reasonably request, on the execution of the Project, the performance by the Borrower and the Bank of their respective obligations under the Legal Agreements and the accomplishment of the purposes of the Loan; and (B) a plan designed to ensure the sustainability of the Project’s achievements; and
 - (ii) in respect to the CERP, not later than six (6) months after the end of the implementation period of the CERP: (A) a report of such scope and in such detail as the Bank shall reasonably request, on the execution of the CERP, the performance by the Borrower and the Bank of their respective obligations, and the accomplishment of the purposes of the Loan; and (B) a plan designed to ensure the sustainability of the CERP’s achievements.”]

⁶[[5.] A new Section 5.15 (*Contingent Emergency Response Project*) is added to read as follows:

“Section 5.15. *Contingent Emergency Response Project*

- (a) If the Loan Agreement provides for the use of the Loan to assist in financing the CERP, the Bank may reallocate all or part of the Unwithdrawn Loan Balance for the

⁶ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

financing of a specific Crisis Response Plan if the Bank has notified the Borrower that the following conditions have been fulfilled:

- (i) (A) the Borrower has determined that an Eligible Crisis or Emergency has occurred, and has furnished to the Bank a request to reallocate and thereafter withdraw all or part of the Unwithdrawn Loan Balance for the financing of a specific Crisis Response Plan under the CERP under implementation at the time of the request; and (B) the Bank has agreed with such determination and accepted said request; and
- (ii) the Borrower has adopted the CERP Manual (with the CERP ESCP attached as an annex) and the Crisis Response Plan, both in form and substance acceptable to the Bank.

(b) The Borrower shall carry out, or cause to be carried out, the CERP pursuant to the Crisis Response Plan(s), the CERP Manual, the Environmental and Social Standards, the CERP ESCP, and the environmental and social instruments prepared thereunder, all in a manner acceptable to the Bank. To this end, the Borrower shall ensure that:

- (i) the structures and arrangements referred to in the CERP Manual are maintained throughout the implementation of the CERP and each of the Crisis Response Plans, in a manner and substance acceptable to Bank;
- (ii) the environmental and social instruments required for the CERP and the respective Crisis Response Plan are prepared, disclosed and adopted in accordance with the CERP Manual and the CERP ESCP, and in form and substance acceptable to the Bank;
- (iii) the measures and actions specified in the CERP ESCP are implemented with due diligence and efficiency, as provided in the CERP ESCP;
- (iv) sufficient funds are made available to cover the costs of implementing the CERP ESCP;
- (v) policies and procedures are maintained, and qualified and experienced staff in adequate numbers are retained to implement the CERP ESCP, as provided in the said CERP ESCP;
- (vi) subject to the prior written agreement of the Bank, any revised CERP ESCP or environmental and social documents prepared thereunder is disclosed promptly after their approval;
- (vii) all measures necessary are taken to collect, compile, and furnish to the Bank through regular reports, with the frequency specified in the CERP ESCP, and promptly in a separate report or reports, if so requested by the Bank, information on the status of compliance with the CERP ESCP and the environmental and social instruments referred to therein, all such reports in form and substance acceptable to the Bank, setting out, inter alia: (A) the status of implementation of the CERP ESCP; (B) conditions, if any, which interfere or threaten to interfere with the implementation of the CERP ESCP; and (C) corrective and preventive measures taken or required to be taken to address such conditions; and

(viii) the Bank is promptly notified of any incident or accident related to or having an impact on the CERP which has, or is likely to have, a significant adverse effect on the environment, the affected communities, the public or workers, in accordance with the CERP ESCP, the environmental and social instruments referenced therein and the Environmental and Social Standards.

(d) The Borrower shall ensure that neither the Crisis Response Plan(s) nor the CERP Manual nor the CERP ESCP is amended, suspended, abrogated, repealed or waived without the prior written agreement by the Bank. Nevertheless, in the event of any inconsistency between the provisions of the CERP Manual, the Crisis Response Plan(s), or the CERP ESCP, on the one side, and any provision of these General Conditions or the Legal Agreements, on the other, the provisions of the Legal Agreements and these General Conditions shall prevail.

(e) The Borrower shall, or shall cause to, establish, publicize, maintain, and operate an accessible grievance mechanism, to receive and facilitate resolution of concerns and grievances of people affected by the CERP, and take all measures necessary and appropriate to resolve, or facilitate the resolution of, such concerns and grievances, in a manner acceptable to the Bank.

(f) The Borrower shall ensure that that all bidding documents and contracts for civil works under the CERP include the obligation of contractors, subcontractors and supervising entities to: (i) comply with the relevant aspects of the applicable CERP ESCP and the environmental and social instruments referred to therein; and (ii) adopt and enforce codes of conduct that should be provided to and signed by all workers, detailing measures to address environmental, social, health and safety risks, and the risks of sexual exploitation and abuse, sexual harassment and violence against children, all as applicable to such civil works commissioned or carried out pursuant to said contracts.”]

[6.] The following definitions are inserted in the Appendix in alphabetical order as paragraphs [#]-[#], and the remaining definitions and paragraphs (as the case may be) renumbered accordingly:

⁷ “[#]. “CERP ESCP” means the environmental and social commitment plan for the CERP to be prepared and adopted by the Borrower, as the same may be amended from time to time in accordance with the provisions thereof, setting forth the material measures and actions that the Borrower shall carry out to address the potential environmental and social risks and impacts of the activities detailed in the Crisis Response Plan, including the timeframes of the actions and measures, institutional, staffing, training, monitoring and reporting arrangements, and any environmental and social instruments to be prepared thereunder.”

“[#]. “CERP Manual” means the implementation manual to be prepared and adopted by the Borrower setting forth the detailed implementation arrangements for the CERP, including: (a) any structures or institutional arrangements, allocation of

⁷ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

responsibilities and decision making powers for coordinating and implementing the activities thereunder; (b) the specific activities to be implemented under the CERP in response to the declared/determined Eligible Crisis and Emergency pursuant to the Crisis Response Plan; (c) the template for the Crisis Response Plan; (d) the positive list of Eligible Expenditures for the CERP; (e) the financial management and withdrawal arrangements for the implementation of the CERP; (f) the procurement methods and procedures to be followed in the implementation of the CERP; (g) a description of the environmental and social assessment and management arrangements applicable to the CERP; and (h) template of the CERP Reports as well as the monitoring and evaluation arrangements for the activities thereunder.”

“[#]. “CERP Report” means each report on the CERP to be prepared and furnished to the Bank pursuant to Section 5.08 (b)(ii) of these General Conditions.”

“[#]. “Contingent Emergency Response Project” and the term “CERP” mean the contingent emergency response project prepared from time to time by the Borrower and agreed with the Bank aimed at responding promptly and effectively to an Eligible Crisis or Emergency, as further elaborated in the Crisis Response Plan(s), as amended from time to time by agreement between the Borrower and the Bank.”]

⁸“[#]. “CRDC” or “Climate Resilient Debt Clause” means a mechanism established in the Loan Agreement allowing the eligible Borrower to defer certain payments of principal and/or interest (and other Loan charges) during a Deferral Period upon occurrence of an Eligible Event.”

“[#]. “CRDC Terms and Conditions” means the Climate Resilient Debt Clause terms and conditions, as issued and revised from time to time, by the Bank, in effect at the time of the Payment Deferral request.”]

⁹“[#]. “Crisis Response Plan” means the plan to be prepared and adopted by the Borrower in response to an Eligible Crisis or Emergency detailing, among others: (a) the activities to be implemented under the CERP in response to the Eligible Crisis or Emergency; (b) the estimated budget therefor and corresponding appropriations and/or financing sources; (c) the implementation timeline which, unless the Bank otherwise agrees, shall not exceed twelve (12) months; (d) the foreseeable procurement and an abridged CERP Procurement Plan therefor; and (e) the envisioned results framework and indicators.”]

⁸ Insert in Loan Agreements with CRDC.

⁹ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

¹⁰["[#]. "Deferral Period" means the period of up to 24 (twenty-four) months, during which the Payment Deferral is activated pursuant to the provisions of the Loan Agreement."]

¹¹["[#]. "Eligible Crisis or Emergency" means an event that has caused, or is likely to imminently cause, a major adverse economic and/or social impact to the Borrower, associated with a natural or man-made crisis or disaster."]

¹²["[#]. "Eligible Event" means the event defined in the CRDC Terms and Conditions"]

¹³["[#]. "Environmental and Social Standards" means, collectively: (i) "Environmental and Social Standard 1: Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts"; (ii) "Environmental and Social Standard 2: Labor and Working Conditions"; (iii) "Environmental and Social Standard 3: Resource Efficiency and Pollution Prevention and Management"; (iv) "Environmental and Social Standard 4: Community Health and Safety"; (v) "Environmental and Social Standard 5: Land Acquisition, Restrictions on Land Use and Involuntary Resettlement"; (vi) "Environmental and Social Standard 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources"; (vii) "Environmental and Social Standard 7: Indigenous Peoples/Sub-Saharan African Historically Underserved Traditional Local Communities"; (viii) "Environmental and Social Standard 8: Cultural Heritage"; (ix) "Environmental and Social Standard 9: Financial Intermediaries"; (x) "Environmental and Social Standard 10: Stakeholder Engagement and Information Disclosure"; effective on October 1, 2018, as published by the Bank."]

¹⁴["[#]. "Interest Payment Deferral" means a one-time temporary deferral of payment of Interest and other applicable Loan charges during a Deferral Period, requested by the Borrower and activated by the Bank pursuant to the provisions of the Loan Agreement."

["[#]. "Payment Deferral" means a Principal Payment Deferral and/or Interest Payment Deferral, requested by the Borrower and activated by the Bank pursuant to the provisions of the Loan Agreement."

¹⁰ Insert in Loan Agreements with CRDC.

¹¹ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

¹² Insert in Loan Agreements with CRDC.

¹³ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

¹⁴ Insert in Loan Agreements with CRDC.

“[#]. “Principal Payment Deferral” means the one-time temporary deferral of repayments of the Withdrawn Loan Balance during a Deferral Period, requested by the Borrower and activated by the Bank pursuant to the provisions of the Loan Agreement.”]

¹⁵“[#] “Withdrawal” means each amount of the Loan withdrawn by the Borrower from the Loan Account pursuant to Section 2.01.”

“[#] “Withdrawal Date” means, for each Withdrawal, the date on which the Bank pays the Withdrawal.”]

[7.] In paragraphs originally numbered [6], [75], [81], [85], [90] [and] [109] of the Appendix, the terms [“Anti-Corruption Guidelines”], [“Loan Payment”], [“Payment Date”], [“Procurement Regulations”], [“Project Reports”] [and] [“Variable Spread”], respectively are modified to read as follows:

¹⁶“[6]. “Anti-Corruption Guidelines” means: (a) for the Project: the “Guidelines on Preventing and Combating Fraud and Corruption in Projects Financed by IBRD Loans and IDA Credits and Grants”, as further defined in the Loan Agreement; and (b) for the CERP: the latest iteration of the “Guidelines on Preventing and Combating Fraud and Corruption in Projects Financed by IBRD Loans and IDA Credits and Grants” that had been issued by the Bank as the day of the Bank’s endorsement of the CERP for financing.”]

¹⁷“[75]. “Loan Payment” means any amount payable by the Loan Parties to the Bank pursuant to the Legal Agreements, including (but not limited to) any amount of the Withdrawn Loan Balance, interest, the Front-end Fee, the Commitment Charge, interest at the Default Interest Rate (if any), standby fee, any surcharge, any transaction fee for a Conversion or early termination of a Conversion, any premium payable upon the establishment of an Interest Rate Cap or Interest Rate Collar, and any Unwinding Amount payable by the Borrower.”]

¹⁸“75. “Loan Payment” means any amount payable by the Loan Parties to the Bank pursuant to the Legal Agreements, including (but not limited to) any amount of the Withdrawn Loan Balance, interest, the Front-end Fee, the Commitment Charge, interest at the Default Interest Rate (if any), any surcharge, any transaction fee for a Conversion or early termination of a Conversion, any premium payable upon the

¹⁵ Insert in Loan Agreements with IPF-DDOs.

¹⁶ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

¹⁷ Insert in Loan Agreements with IPF-DDOs.

¹⁸ UNLESS IT IS AN IPF-DDO, this definition of “Loan Payment” should be always used due to the [new pricing structure](#).

Samo za službenu upotrebu

establishment of an Interest Rate Cap or Interest Rate Collar, and any Unwinding Amount payable by the Borrower.”]

¹⁹ “[81]. “Payment Date” means each date specified in the Loan Agreement occurring on or after the date of the Loan Agreement on which interest, Commitment Charge and other Loan charges and fees (other than the Front-end Fee) are payable, as applicable.”]

²⁰ “[85.] “Procurement Regulations” means: (a) for the Project: the “World Bank Procurement Regulations for Borrowers under Investment Project Financing”, as further defined in the Loan Agreement; and (b) for the CERP: the latest iteration of the “World Bank Procurement Regulations for Borrowers under Investment Project Financing” that had been issued by the Bank as of the day of the Bank’s endorsement of the CERP for financing.”]

²¹ “[90.] “Project Report” means each report on the Project to be prepared and furnished to the Bank pursuant to Section 5.08 (b)(i) of these General Conditions.”]

²² “[109.] “Variable Spread” means, for each Withdrawal and each Interest Period: (a) (1) the Bank’s standard lending spread for Loans established by the Bank in accordance with its policies in effect at 12:01 a.m. Washington, D.C. time, on the Withdrawal Date (including the maturity premium, if applicable); (2) plus or minus the weighted average margin to the Reference Rate for the relevant Interest Period, in respect of the Bank’s outstanding borrowings or portions thereof allocated by it to fund loans that carry interest at a rate based on the Variable Spread; as reasonably determined by the Bank, expressed as a percentage per annum and as periodically published by the Bank; and (b) in case of Conversions, the variable spread, as applicable, as determined by the Bank in accordance with Conversion Guidelines and notified to the Borrower pursuant to Section 4.01 (c). In the case of a Loan denominated in more than one Currency, “Variable Spread” applies separately to each of such Currencies.”]

²³ “[8.] Definitions in paragraphs 4 (Allocated Excess Exposure Amount); 53 (Exposure Surcharge); 99 (Standard Exposure Limit) and 105 (Total Exposure) of the Appendix are deleted in their entirety and the subsequent paragraphs are renumbered accordingly.]

¹⁹ This modification applies generally to all General Conditions of IBRD and should be always included. However, revise and combine modifications, as necessary, in conjunction with other features (e.g., CRDC, IPF DDO, etc.).

²⁰ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

²¹ Insert these modifications if the Borrower has agreed to embed the RRO.

²² Insert in Loan Agreements with IPF-DDOs.

²³ These modifications apply generally to all General Conditions of IBRD due to the elimination of the Single Borrower Limit Surcharge, and should be always included. However, revise and combine modifications, as necessary, in conjunction with other features (e.g., CRDC, IPF DDO, etc.)

Samo za službeni upotrebu

Potpredsjedništvo za pravna pitanja

POVJERLJIVI NACRT ZA PREGOVORE

(Podložan promjenama)

Ruxandra Costache

21. jun 2025. godine

ZAJAM BROJ _____-ME

Ugovor o zajmu

Samo za službenu upotrebu

(NextGenPay - Modernizing Domestic and Cross-border Payments in Montenegro Project)

između

CRNE GORE

i

MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU

I RAZVOJ

UGOVOR O ZAJMU

UGOVOR datiran na Datum potpisivanja između CRNE GORE („Zajmoprimac“) i MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ („Banka“). Zajmoprimac i Banka su se ovim saglasili kako slijedi:

ČLAN I — OPŠTI USLOVI; ZNAČENJE IZRAZA

- 2.01. Opšti uslovi (kako su definisani u Dodatku uz ovaj Ugovor) primjenjuju se na ovaj Ugovor i čine sastavni dio ovog Ugovora.
- 2.02. Osim ako kontekst ne nalaže drugačije, izrazi napisani velikim početnim slovom korišćeni u ovom Ugovoru imaju značenje koje im je pripisano u Opštim uslovima ili u Dodatku uz ovaj Ugovor.

ČLAN II — ZAJAM²⁴

- 2.01. Banka je saglasna da Zajmoprimcu pozajmi iznos od osam miliona eura (8.000.000 EUR), pri čemu se taj iznos može povremeno konvertovati putem Konverzije valute („Zajam“), za: (a) pomoć u finansiranju projekta opisanog u Prilogu 1 ovog Ugovora („Projekat“); i (b) obezbjeđivanje Opcije za brzi odgovor (Rapid Response Option „RRO“).
- 5.02. Zajmoprimac može povući sredstva Zajma u skladu sa Odjeljkom III, Priloga 2 ovog Ugovora.
- 5.03. Provizija za obradu Zajma iznosi jednu četvrtinu jednog procenta (0,25%) od iznosa Zajma.
- 5.04. Naknada za anagažovana, a neiskorišćena sredstva iznosi jednu četvrtinu jednog procenta (0,25%) godišnje na Nepovučeni preostali dio Zajma.
- 5.05. Kamatna stopa je jednaka Referentnoj stopi uvećanoj za Promjenljivi kamatni spread ili za neku drugu stopu koja se primjenjuje nakon Konverzije u skladu sa Odjeljkom 3.02(e) Opštih uslova.
- 2.06. Datumi plaćanja su 15. februara i 15. avgust svake godine.

²⁴ Treba da se finalizuje na osnovu Tabele o izboru uslova zajma od strane Zajmoprimca

- 2.07. Osim onako kako je navedeno u Odjeljku 2.08 u nastavku, iznos glavnice Zajma će se otplaćivati u skladu s Odjeljkom 3.03 Oštih uslova i Prilogom 3 ovog Ugovora.
- 2.08. (a) Nakon nastanka Prihvatljivog/kvalifikovanog događaja i izdavanja Vladine objave o nacionalnom vanrednom stanju, Zajmoprimac može da zatraži od Banke da aktivira: (i) Odlaganje plaćanja glavnice u odnosu na dio ili cijeli iznos Povučenog preostalog iznosa Zajma; i/ili (ii) Odlaganje plaćanja kamata; za Period odlaganja, pod uslovom da se takav zahtjev neće podnijeti prije prvog Datuma plaćanja glavnice i najkasnije do pete godišnjice prije konačnog dospijeca Zajma. Takav zahtjev i bilo koje aktiviranje će biti izvršeni u skladu sa Uslovima i odredbama CRDC-a koji su na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva, čije su odredbe ovim putem uključene upućivanjem na iste i čine sastavni dio ovog Ugovora. Aktiviranje Odlaganja plaćanja može da se desi samo jednom tokom trajanja Zajma.
- (b) U trenutku podnošenja zahtjeva za Odlaganje plaćanja glavnice po osnovu odredbi stava (a) ovog Odjeljka 2.08, Zajmoprimac može takođe da zatraži odredbe za otplatu koje su različite od onih koje su date u Prilogu 3 ovog Ugovora za dio ili cijeli iznos Povučenog preostalog iznosa Zajma za koji se traži Odlaganje plaćanja glavnice, pod uslovom da (i) je prosječno dospijeće Povučenog preostalog iznosa Zajma nakon Perioda odlaganja jednako prvobitnom prosječnom dospijeću takvog Povučenog preostalog iznosa Zajma prije zahtjeva za Odlaganje plaćanja glavnice, a konačno dospijeće Povučenog preostalog iznosa Zajma nakon Perioda odlaganja neće premašiti prvobitno konačno dospijeće takvog Povučenog preostalog iznosa Zajma prije zahtjeva za Odlaganje plaćanja glavnice; i (ii) su takve odredbe o otplati dogovorene između Zajmoprimca i Banke.
- (c) Nakon što Banka razmotri zahtjev Zajmoprimca i Banka utvrdi u razumnoj mjeri kvalifikovanost Zajam za Odlaganje plaćanja, Banka će preduzeti potrebne radnje za sprovođenje Odlaganja plaćanja u skladu sa odredbama ovog Ugovora i Uslovima i odredbama CRDC-a. Stupajući na snagu sa datumom aktiviranja Odlaganja plaćanja, o čemu je Banka obavijestila Zajmoprimca, odredbe ovog Ugovora koje predviđaju otplatu sredstava Zajma, uključujući odredbe Priloga 3, će se smatrati da su izmijenjene, gdje je primjenljivo. Banka će obavijestiti Zajmoprimca o primjenjivim finansijskim uslovima Zajma, uključujući sve revidirane odredbe o amortizaciji, ako je primjenljivo, u vrijeme aktiviranja Odlaganja plaćanja ili odmah nakon toga.
- (d) U slučaju da se aktivira Odlaganje plaćanja kamata, Zajmoprimac će Banci platiti kamatu na bilo koji tako odloženi iznos po stopi navedenoj u Odjeljku 2.05 ovog Ugovora do trenutka kada se odloženi iznos u potpunosti isplati Banci. Takve kamate će se obračunavati od odgovarajućih datuma kada su relevantni iznosi odloženi nakon aktiviranja Odlaganja plaćanja kamata i platiće se na preostale Datume plaćanja nakon Perioda odlaganja.
- (e) Odlaganje plaćanja neće se aktivirati ako se dogodi i nastavlja se bilo koji od događaja navedenih u Odjeljku 7.02 (a) ili 7.07 (a) Opštih uslova, međutim, pod uslovom da samo Odlaganje plaćanja, nakon što se aktivira, neće predstavljati događaj opisan u Odjeljcima 7.02 (a) ili 7.07 (a) Opštih uslova. Pored toga, Zajmoprimac će nastaviti da plaća sva primjenjiva i akumulirana Plaćanja zajma tokom Perioda odlaganja, osim iznosa koji su odloženi u skladu sa aktiviranim Odlaganje plaćanja kako je ovdje opisano.
- (f) Ako Povučeni preostali iznos Zajma ili bilo koja kamata i drugi primjenjivi troškovi Zajma, na koje se odnosi zahtjev za Odlaganje plaćanja, podliježu Konverziji valute koja je na snazi u tom trenutku, Zajmoprimac i Banka će se dogovoriti da izmijene ili raskinu takvu Konverziju valute. U slučaju prijevremenog prekida takve Konverzije valute prije kraja njenog Perioda konverzije kao rezultat Odlaganja plaćanja, primjeniću se odredbe Odjeljka 4.06 (b) Opštih uslova.

ČLAN III — PROJEKAT; USLOVNI PROJEKAT ODGOVORA NA VANREDNE SITUACIJE

- 3.02. Zajmoprimac izražava svoju posvećenost ciljevima Projekta i Uslovnog projekta odgovora na vanredne situacije (*Contingent Emergency Response Project* – „CERP“). U tu svrhu, Zajmoprimac će obezbijediti da se Projekat sprovede preko Subjekta za implementaciju projekta u skladu sa odredbama iz člana V Opštih uslova, Prilogom 2 ovog Ugovora i Ugovorom o projektu²⁵; i (b) sprovesti ili obezbijediti da se sprovede CERP u skladu sa članom V Opštih uslova.

ČLAN IV — PRAVNI LJEKOVI NA RASPOLAGANJU BANCI

- 4.01. Dodatni događaj suspenzije sastoji se od sljedećeg, naime: da je Propis Subjekta za implementaciju projekta izmijenjen, obustavljen, stavljen van snage, ukinut, ili se od istog odrekao, tako da po mišljenju Banke ima materijalan i nepovoljan uticaj na sposobnost Zajmoprimca i Subjekta za implementaciju projekta da obavlja svoje obaveze po osnovu ovog Ugovora.
- 4.02. Dodatni događaj za ubrzanje se sastoji od sljedećeg, naime, nastao je događaj koji je naveden u Odljeku 4.01 ovog Ugovora i traje u periodu od šezdeset (60) dana nakon što je Zajmoprimac obavijestio Banku o događaju.

ČLAN V — STUPANJE NA SNAGU; RASKID

- 5.01. Dodatni uslovi za stupanje na snagu se sastoje od sljedećeg, da je:
- (b) Ugovor o transfernom zajmu (*Subsidiary Agreement*) potpisan u ime Zajmoprimca i Subjekta za implementaciju Projekta u skladu sa odredbama i uslovima koji su prihvatljivi za Banku.
 - (c) Subjekat za implementaciju Projekta (PIE), usvojio Operativni priručnik za projekat na način i po sadržaju koji je prihvatljiv za Banku; i
 - (d) Subjekat za implementaciju Projekta osnovao Tim za implementaciju Projekta (PIT) sa zaposlenima, opsim poslova i kompetencijama koji su prihvatljivi za Banku.
- 5.02. Rok za stupanje na snagu je _____ (0) dana od Datuma potpisivanja.

²⁵ Treba da se potvrdi

ČLAN VI — PREDSTAVNIK; ADRESE

6.01. Predstavnik Zajmoprimca je njegovo Ministarstvo finansija.

6.02. Za potrebe Odjeljka 10.01 Opštih uslova:

(a) adresa Zajmoprimca je:

Ministarstvo finansija
Stanka Dragojevića 2
Podgorica, Crna Gora; i

(b) elektronska adresa Zajmoprimca je:

Teleks:	Faks:	E-mail:
+38220242835	+38282224450	mf@mif.gov.me

6.03. Za potrebe Odjeljka 10.01 Opštih uslova:

(a) adresa Banke je:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America; i

(b) elektronska adresa Banke je:

Teleks:	Faks:
248423(MCI) or 64145(MCI)	1-202-477-6391

USAGLAŠENO na Datum potpisivanja.

CRNA GORA

Ovlašćeni predstavnik

Ime i prezime: _____

Funkcija: _____

Datum: _____

**MEĐUNARODNA BANKA ZA
OBNOVU I RAZVOJ**

Ovlašćeni predstavnik

Ime i prezime: _____

Funkcija: _____

Datum: _____

PRILOG 1

Opis Projekta

Cilj Projekta je da se pomogne postizanju bržih, efikasnijih i inkluzivnijih digitalnih plaćanja u Crnoj Gori

Projekat se sastoji od sljedećih djelova:

Dio 1: Pružanje tehničke pomoći za uspostavljanje novih sistema plaćanja

Pružanje podrške za pripremu, implementaciju i operacionalizaciju Sistema za brza plaćanja (FPS), sa naglaskom na fazu puštanja sistema u rad i spremnost šireg ekosistema, uključujući, ali ne ograničavajući se na: (i) izradu pravila sistema i plana upravljanja; (ii) analizu različitih modela saldiranja; (iii) izradu tehničkih specifikacija; (iv) pripremu operativne dokumentacije, uključujući pravila rješavanja sporova i mehanizme za ublažavanje prevara; (v) smjernice o pristupu računima za saldiranje za pružaoce usluga plaćanja koji nisu banke; (vi) izradu modela/plana za povećanje svijesti potrošača i brendiranje kako bi se podržalo prihvatanje i povjerenje.

Dio 2: Podrška implementaciji i funkcionisanju novog sistema plaćanja

Kupovina hardvera i softvera za TIPS klon infrastrukturu, uključujući povezane:

- (i) usluge održavanja;
- (ii) pružanje podrške za infrastrukturne dodatke/nadogradnje i intervencije na TIPS klonu, uključujući naročito: (a) nadogradnje sistema bruto saldiranja u relanom vremenu (RTGS); (b) usluge prekrivanja (npr. korišćenje QR kodova, aliasa, zahtjeva za plaćanje, potvrde primaoca plaćanja); (c) moduli za borbu protiv prevara i sajber bezbjednost; i (d) softver/hardver za povezivanje RTGS-a sa TIPS klonom.

Dio 3: Upravljanje Projektom

Pružanje podrške Timu za implementaciju Projekta (PIT) i Jedinici za tehničku podršku (TSU) za upravljanje Projektom, monitoring i izvještavanje, nabavke, finansijsko upravljanje, izvještavanje i eksterne revizije Projekta, kao i za aktivnosti koje su neophodne kako bi se obezbijedila usklađenost sa standardima u vezi sa životnom sredinom i društvom.

PRILOG 2

Izvršenje Projekta

Odjeljak I. Implemntacioni aranžmani

A. Institucionalni aranžmani

1. Zajmoprimac će održavati tokom implementacije Projekta Jedinicu za tehničku podršku (TSU) sa resursima, zaposlenima i fiducijarnim odgovornostima uključujući, između ostalog, nabavke i finansijskog upravljanja, pripremu kvartalnih nerevidiranih finansijskih izvještaja i godišnjih revidiranih finansijskih iskaza, koji su svi prihvatljivi za Banku i kako je to definisano u Operativnom priručniku za Projekat.
2. Zajmoprimac će obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta formira i održava tokom implementacije Projekta, Tim za implementaciju projekta sa resursima, zaposlenima i fiducijarnim odgovornostima, koji su svi prihvatljivi za Banku i kako je to definisano u Operativnom priručniku za Projekat.

B. Ugovor o transfernom zajmu (*Subsidiary Agreement*)

1. Kako bi se olakšalo sprovođenje odgovarajućeg dijela Projekta, Zajmoprimac će sredstava Zajma staviti na raspolaganje Subjektu za implementaciju Projekta prema Ugovoru o transfernom zajmu (*Subsidiary Agreement*) između Zajmoprimca i Subjektu za implementaciju projekta, u skladu sa odredbama i pod uslovim koje je odobrila Banka („Ugovor o transfernom zajmu“).
2. Zajmoprimac će vršiti svoja prava po osnovu Ugovora o transfernom zajmu na takav način da zaštiti interese Zajmoprimca i Banke i da postigne svrhe Zajma. Osim ako se Banka drugačije ne saglasi, Zajmoprimac neće ustupiti, izmijeniti, staviti van snage ili se odreći Ugovora o transfernom zajmu ili bilo koje njegove odredbe.

C. Operativni priručnik za Projekat

1. Zajmoprimac će obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta, usvojiti i nakon toga sprovede Projekat u skladu sa odredbama priručnika („Operativni priručnik za Projekat“) koji je prihvatljiv za Banku i koji sadrži, između ostalog: (a) aktivnosti i vremenski raspored radnji koje treba sprovesti u okviru Projekta; (b) relevantne uloge i odgovornosti institucija uključenih u sprovođenje Projekta; (c) fiducijarne, tehničke standarde, standarde koji se odnose na životnu sredinu i društvo, kao i operativne aspekte i procedure za implementaciju Projekta, uključujući procedure finansijskog upravljanja (budžetiranje, računovodstvo i interne kontrole, isplatu i tok sredstava, finansijsko izvještavanje, godišnji izvještaji, postupci interne revizije i aranžmani za eksterne revizije); (d) indikatore učinka Projekta; i (e) Smjernice za borbu protiv korupcije.
2. Zajmoprimac, će obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta neće izmijeniti, odreći se ili na neki drugi način prestati da sprovodi bilo koju odredbu Operativnog priručnika za Projekat bez prethodnog pisanog odobrenja Banke.

6. U slučaju bilo kog odstupanja između odredbi Operativnog priručnika za Projekat i onih u ovom Ugovoru, mjerodavne su odredbe ovog Ugovora.

D. Standardi koji se odnose na životnu sredinu i društvo

1. Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta sprovodi Projekat u skladu sa Standardima koji se odnose na životnu sredinu i društvo, na način prihvatljiv za Banku.
2. Ne ograničavajući primjenu gorenavedenog stava 1, Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta sprovodi Projekat u skladu sa Planom obaveza u pogledu životne sredine i društva („ESCP“), na način prihvatljiv za Banku. U tom cilju, Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekta za implementaciju projekta sprovodi da:
 - (e) se mjere i aktivnosti navedene u ESCP-u sprovode sa dužnom pažnjom i efikasnošću, kako je predviđeno u ESCP-u;
 - (f) dovoljna sredstva budu na raspolaganju za pokrivanje troškova sprovođenja ESCP-a;
 - (g) se održavaju politike i procedure i angažuje kvalifikovano i iskusno osoblje u odgovarajućem broju radi sprovođenja ESCP-a, na način kako je predviđeno u ESCP-u; i
 - (h) ESCP, ili neka njegova odredba ne budu izmijenjeni, poništeni, obustavljeni ili izuzeti, izuzev ako se Banka drugačije ne saglasi u pisanoj formi, kako je navedeno u ESCP-u, kao i da revidirani ESCP bude objelodanjen odmah nakon toga.
3. U slučaju neslaganja između ESCP-a i odredaba ovog Ugovora, mjerodavne su odredbe ovog Ugovora.
7. Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta:
 - (c) preduzima sve mjere koje su neophodne kako bi se prikupile, objedinile i dostavile Banci, kroz redovne izvještaje, prema dinamici koja je precizirana u ESCP-u, kao i bez odlaganja u zasebnom izvještaju ili izvještajima, ukoliko Banka to zatraži, informacije o statusu usklađenosti sa ESCP-om i instrumentima koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji su u njemu navedeni, pri čemu će svi izvještaji biti u obliku i sa sadržinom koji su prihvatljivi za Banku, navodeći, između ostalog: (i) status realizacije ESCP-a; (ii) uslove, ako ih ima, koji remete ili prijetu da poremete realizaciju ESCP-a; i (iii) korektivne i preventivne mjere koje su preduzete ili ih je neophodno preduzeti povodom tih uslova; i
 - (d) obavještava Banku bez odlaganja o svakom incidentu ili nesreći koji se tiču Projekta ili imaju uticaja na Projekat, a koji imaju ili mogu imati značajan nepovoljan uticaj na životnu sredinu, pogođene zajednice, javnost ili radnike, u skladu sa ESCP-om, instrumentima koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji se u njemu navode i Standardima koji se odnose na životnu sredinu i društvo.
8. Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta uspostavi, objavi, održava i upravlja dostupnim žalbenim mehanizmom kako bi primio i olakšao rješavanje svih predmeta zabrinutosti i pritužbi osoba na koje je Projekat uticao i preduzeti sve potrebne i primjerene mjere za rješavanje ili olakšavanje rješavanja takvih predmeta zabrinutosti i pritužbi, na način prihvatljiv za Banku.

Samo za službenu upotrebu

9. Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta obezbijedi da sva tenderska dokumentacija i ugovori za građevinske radove u okviru Projekta uključuju obavezu izvođača, podizvođača i nadzornih subjekata da: (a) poštuju relevantne aspekte ESCP-a i instrumente koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji su u njemu navedeni; i (b) donesu i sprovedu kodeks ponašanja koji treba da bude dostavljen svim radnicima i potpisan od njihove strane, sa detaljnim mjerama za rješavanje rizika po životnu sredinu, društvo, zdravstvenih i bezbjednosnih rizika, kao i rizika od seksualnog iskorišćavanja i zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i nasilja nad djecom, kako je primjenjivo na takve građevinske radove koji su naručeni ili se izvode u skladu sa navedenim ugovorima.

Odjeljak II. Monitoring, izvještavanje i evaluacija Projekta

Zajmoprimac dostavlja Banci svaki Izvještaj o projektu najkasnije [jedan mjesec] nakon isteka svakog [kalendarskog polugodišta], za dato [kalendarsko polugodište].

Odjeljak III. Povlačenje sredstava Zajma

A. Uopšteno.

Ne ograničavajući primjenu odredbi iz člana II Opštih uslova, Zajmoprimac može povući sredstva Zajma kako bi: (a) finansirao Prihvatljive troškove za Projekat ili CERP u skladu sa Pismom o povlačenju sredstava i finansijskim informacijama; (b) platio: (i) Proviziju za obradu Zajma; i (ii) svaku premiju za Gornju granicu kamatne stope (*caps*) ili premiju za donju granicu kamatne stope (*collars*); i (c) za dopunsko finansiranje za Cat DDO u skladu sa odredbama Odjeljka II.A relevantnog Priloga o „Programskim aktivnostima, dostupnosti sredstava Zajma“ (ili sličnog naslova) za Pravni ugovor za Cat DDO (uključujući relevantne odredbe bilo kog drugog dokumenta koji se poziva ili čini dio Pravnog ugovora za Cat DDO), koji su ovim putem upućivanja na isti uključeni u ovaj Ugovor, i koji će se shodno primjenjivati na iznos Zajma koji je dodijeljen za prethodno navedenu Kategoriju; sve u iznosu koji je dodijeljen i, ako je primjenjivo, do visine procenta prikazanog za svaku Kategoriju u sljedećoj tabeli:

Kategorija	Dodijeljeni iznos Zajma (izražen u eurima)	Procenat troškova koji će se finansirati (uključujući poreze, osim poreza na dodatu vrijednost koji je isključen)
(1) robe, radove, usluge osim konsultantskih usluga, konsultantske usluge, obuke i operativne troškove za Projekat.		100%
(2) Prihvatljivi troškovi za CERP	0	100%

(3) Dopunsko finansiranje za Cat DDO	0	(nije primjenjljivo)
(4) Provizija za obradu Zajma		Iznos koji se plaća u skladu sa Odjeljkom 2.03 ovog Ugovora u skladu sa Odjeljkom 2.07 (b) Opštih uslova
(5) Premija za Gornju granicu kamatne stope (<i>caps</i>) ili Raspon kamatnih stopa (<i>collars</i>)		Iznos za plaćanje u skladu sa Odjeljkom 4.05 (c) Opštih uslova
UKUPNI IZNOS	8.000.000	

B. Uslovi povlačenja sredstava; Period povlačenja sredstava.

- Izuzetno od odredaba Dijela A ovog Odjelja, neće se vršiti povlačenje sredstava:
 - za plaćanja izvršena prije Datuma potpisivanja; ili
 - za Prihvatljive troškove u kategoriji (2), sve dok i osim ako Banka ne obavijesti Zajmoprimca da su uslovi navedeni u Odjeljku 5.15 (a) Opštih uslova ispunjeni;
 - za Dopunsko finansiranje za Cat DDO pod kategorijom (3), sve dok i osim ako je:
 - Zajmoprimac dostavio Banci zahtjev za preraspodjelu i nakon toga povlačenje cijelog ili dijela Nepovučenog preostalog iznosa zajma za dopunsko finansiranje za Cat DDO, a takvo obajveštenje navodi Pravni ugovor za Cat DDO; i
 - Banka prihvatila navedeni zahtjev i obavijestila Zajmoprimca o tome, i uvjerila se, na osnovu dokaza koji su za nju zadovoljavajući, da su ispunjeni prethodni uslovi za povlačenje finansiranja obezbijedenog po osnovu Pravnog ugovora za Cat DDO.
- U slučaju povlačenja Dopanskog finansiranja za Cat DDO, Zajmoprimac će se pridržavati svih odredbi o „Depozitima sredstava/iznosima zajma“ i „Revizijama“ (ili sličnog naslova) navedenih u Odjeljku II relevantnog Priloga o „Programskim aktivnostima, dostupnosti sredstava Zajma“ (ili sličnog naslova) za Pravni ugovor za Cat DDO (uključujući relevantne odredbe bilo kog drugog dokumenta koji se poziva ili čini dio Pravnog ugovora za Cat DDO) u istoj mjeri kao da su takve odredbe u cijelosti navedene u ovom Ugovoru, osim da se: (a) smatra da se izraz „Zajam“ (ili ekvivalentni izraz) odnosi na iznos Dopanskog finansiranja za Cat DDO; i (b) smatra da se izraz „Račun zajma“ (ili ekvivalentni izraz) odnosi na Račun zajma za ovaj Zajam.
- Datum zatvaranja je _____.

PRILOG 3

Program otplate amortizacije povezan sa preuzetim obavezama

U skladu sa Odjeljkom 2.08 ovog Ugovora, Zajmoprimac će otplatiti iznos glavnice Zajma u skladu sa tabelom koja slijedi, koja navodi Datume plaćanja glavnice Zajma i procenat od ukupnog iznosa glavnice Zajma koji se plaća na svaki Datum plaćanja glavnice Zajma („Udio rate“).

Otplata glavnice u jednakim ratama

Datum plaćanja glavnice	Udio rate
Svakog 15. februara i 15. avgusta Počevši od 15. avgusta 2029. do 15. avgusta 2034.	8.33%
Na 15. februar 2035.	8.37%

DODATAK

Odjeljak I. Definicije

12. „Smjernice za suzbijanje korupcije“ znači, za potrebe stava 6 Dodatka Opštim uslovima, „Smjernice za spriječavanje i suzbijanje prevara i korupcije u projektima koji se finansiraju iz zajmova IBRD-a i kredita i grantova IDA-e“, od 15. oktobra, 2006, sa izmjenama iz januara 2011. i od 1. jula 2016. godine.
13. „Pravni ugovor za Cat DDO“ znači ugovor između Zajmoprimca i Banke ili Asocijacije, u zavisnosti od slučaja, za Cat DDO, čiji je datum zatvaranja nakon datuma kada Zajmoprimac zatraži povlačenje Dopunskog finansiranja za Cat DDO, kako je Zajmoprimac dalje naveo u takvom zahtjevu za povlačenje.
14. „Cat DDO“ znači finansiranje obezbijeđenu u sklopu Pravnog ugovora za Cat DDO, sa odleženim povlačenjem za rizike od katastrofa.
15. „Kategorija“ znači kategoriju koja je navedena u Odjeljku III.A Priloga 2 ovog Ugovora.
16. „CBCG“ znači Centralna banka Crne Gore Zajmoprimca koja je osnovana u skladu sa Zakonom Zajmoprimca Br. ____ od ____.
17. „Dopunsko finansiranje za Cat DDO“ znači iznos Zajma dodijeljen Kategoriji pod nazivom „Dopunsko finansiranje za Cat DDO“ u tabeli navedenoj u tabeli u Odjeljku III.A Priloga 2 ovog Ugovora.
18. „Plan obaveza u pogledu životne sredine i društva“ ili „ESCP“ znači plan obaveza u pogledu životne sredine i društva u okviru Projekta, od [unijeti datum pregovora], koji se može povremeno mijenjati u skladu sa njegovim odredbama, a u kome su utvrđene materijalne mjere i postupci koje Zajmoprimac sprovodi ili čije sprovođenje obezbjeđuje radi ublažavanja potencijalnih rizika po i uticaja Projekta na životnu sredinu i društvo, uključujući vremenske okvire za aktivnosti i mjere, institucionalne aranžmane, aranžmane za zaposlene, obuku, monitoring i izvještavanje, kao i sve instrumente koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji će se na osnovu toga pripremiti.
19. „Standardi koji se odnose na životnu sredinu i društvo“ ili „ESS“ znače zajedno: (i) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 1: Procjena i upravljanje rizicima i uticajima na životnu sredinu i društvo”; (ii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 2: Radna snaga i uslovi rada”; (iii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 3: Efikasnost korišćenja resursa i spriječavanje zagađenja i upravljanje zagađenjem”; (iv) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 4: Zdravlje i bezbjednost zajednice”; (v) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 5: Sticanje zemljišta, ograničenja u korišćenju zemljišta i nedobrovoljno preseljenje”; (vi) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 6: Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima”; (vii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 7: Autohtoni narodi/zapostavljene tradicionalne lokalne zajednice subsaharske Afrike”; (viii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 8: Kulturna baština”; (ix) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 9: Finansijski posrednici”; (x) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 10: Angažman zainteresovanih strana i objelodanjivanje informacija”; koji su stupili na snagu 1. oktobra 2018. godine, kako je objavila Banka.

20. „FPS“ znači sistem za brza plaćanja.
21. „Opšti uslovi“ su „Opšti uslovi Međunarodne banke za obnovu i razvoj za finansiranje od strane IBRD-a i finansiranje investicionih projekata“, od 14. decembra 2018. (posljednji put revidirani 15. jula 2023. godine), sa izmjenama koje su date u Odjeljku II ovog Dodatka.
22. „MF“ znači Ministarstvo finansija Zajmoprimca, ili njegov sljedbenik koji je prihvatljiv za Banku.
23. „Operativni troškovi“ znače razumne dodatne troškove koje su imali Zajmoprimca i Subjekta za implementaciju Projekta (PIE) na račun implementacije i upravljanja Projektom, uključujući troškove za potrebe kancelarijske opreme i materijala, korišćenja i održavanja vozila, iznajmljivanja kancelarijskog prostora, komunikacionih troškova i troškova osiguranja, troškova kancelarijske administracije, bankovnih naknada, režija, troškova transporta, putovanja, dnevnica za putovanja i troškova nadzora, kao i naknada za zaposlene u Timu za implementaciju Projekta (PIT) i TSU, uključujući Naknade za socijalno osiguranje ako je primjenjivo (isključujući plate za državne službenike i/ili namještenike Zajmoprimca ili Subjekta za implementaciju projekta).
24. „Operativni priručnik za Projekta“ ili „POM“ znači operativni priručnik za Projekat koji je prihvatljiv za Banku a koji su pripremili TSU i PIE po osnovu Odjeljka 5.01 ovog Ugovora i koji je pominje u Odjeljku I.C Priloga 2 uz ovaj Ugovr, a isti priručnik može biti povremeno izmijenje, uz prethodno odobrenje Banke.
25. „Propisi o nabavkama“ su, za potrebe stava 85 Dodatka Opštim uslovima, „Propisi Svjetske banke o nabavkama za zajmoprimce finansiranja investicionih projekata“, od februara 2025. godine.
26. „Subjekat za implementaciju projekta“ znači Centralna banka Crne Gore.
27. „Propis Subjekta za implementaciju projekta“ znači _____.
28. „Tim za implementaciju Projekta“ ili „PIT“ znači tim za implementaciju projekta koga će formirati CBCG po osnovu _____ uz ovaj Ugovor i u skladu sa Odjeljkom _____ Priloga 2 uz ovaj Ugovora i odredbama POM-a.
29. „QR“ znači _____.
30. „Opcija za brzi odgovor“ ili „RRO“ znači korišćenje cijelog ili bilo kojeg dijela Zajma koji je zatražio Zajmoprimac i prihvatila Banka u skladu sa uslovima ovog Ugovora za: (a) pomoć u finansiranju CERP-a; i (b) pružanje dopunskog finansiranje kao podršku programu definisanom u Pravnom ugovoru za Cat DDO.
31. „RTGS“ znači sistem bruto saldiranja u realnom vremenu _____.
32. „Datum potpisivanja“ znači kasniji od dva datuma na koji su Zajmoprimac i Banka potpisali ovaj Ugovor i ta definicija važi za sva pozivanja na „datum Ugovora o zajmu” u Opštim uslovima.
33. „Naknade za socijalno osiguranje“ znači svako plaćanje ili doprinos za naknade u slučaju nezaposlenosti, osiguranje u slučaju invaliditeta, nakande za kompenzaciju radnika, naknade za penzionisanje (penzije ili socijalno osiguranje) i životno osiguranje, ili bilo koja druga naknada u skladu sa propisima Zajmoprimca.

34. „Ugovor o transfernom zajmu“ (*Subsidiary Agreement*) znači ugovor naveden u Odjeljku I.B.1 Priloga 2 uz ovaj Ugovora prema kojem Zajmoprimac stavlja dio sredstava Zajma na raspolaganje Subjektu za implementaciju Projekta.
35. „TIPS klon“ znači ____.
36. „Obuka“ znači rashodi (osim za konsultantske usluge), koji su nastali u vezi sa studijskim putovanjima, kursevima za obuku, seminarima, radionicama i ostalim aktivnostima obuke, koje nijesu uključene u ugovore za nabavku roba ili pružanja usluga, uključujući troškove za materijale za obuku, zakup prostora i opreme, putne troškove, troškove dnevnica polaznika obuke i predavača, naknade predavača (ako je primjenljivo), sve u skladu sa godišnjim budžetom koji je zadovoljavajući za Banku.
37. „TSU“ ili „Jedinica za tehničku podršku“ znači jedinica za tehničku podršku osnovana od strane Ministarstva finansija i koja je odgovorna za fiducijarne aspekte (nabavke i finansijsko upravljanje) i aspekte isplate sredstava Projekta i koja je navedena u Odjeljku I.A.2 Priloga 2 Ugovora o zajmu.

Section II. Pomjene Opštih uslova

Opšti uslovi se ovim putem mijenjanju kako slijedi:

- ²⁶[1. Odjeljak 1.01 (*Primjena Opštih uslova*) se mijenja dodavanjem novog stava kako slijedi:

„Ako Ugovor o zajmu predviđa korišćenje Zajma za pomoć u finansiranju CERP-a, upućivanja u ovim Oštih uslovima na Projekat i odgovarajuće dijelove Projekta (osim onih u pododjeljcima 5.08(b)(i) i 5.08.(c)(i), i definicije pojmova „Antikorupcijske smjernice“, „Propisi o nabavci“, „Projekat“ i „Odgovarajući dio Projekta“) takođe se odnose na CERP odnosno odgovarajuće dijelove CERP-a. Suprotno tome, ako Ugovor o zajmu ne predviđa korišćenje Zajma za pomoć u finansiranju CERP-a, upućivanja na CERP i Odgovarajuće dijelove CERP-a u ovim Oštih uslovima, kao sve klauzule koje se primjenjuju isključivo na njih, neće se uzeti u obzir.“]

- ²⁷[2. Odjeljak 3.01 (*Provizija za obradu Zajma; Naknada za odobrena, a neiskorišćena sredstva, Dodatna naknada za izloženost*) se mijenja da glasi kako slijedi:

²⁶ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO:

²⁷ Ove izmjene se primjenjuju generalno na sve Opšte uslove IBRD-a zbog ukidanja Naknade za limit u slučaju jednog zajmoprimca i [nove cjenovne strukture](#) i treba da bude uvijek uključena. Međutim, revidirati i kombinovati izmjene, ukoliko je neophodno, u vezi sa ostalim elementima (npr. CRDC, IPF DDO, itd)

„Odjeljak 3.01. Provizija za obradu Zajma; Naknada za odobrena, a neiskorišćena sredstva

(a) Zajmoprimac će platiti Banci početnu Proviziju za obradu Zajma na iznos Zajma po stopi navedenoj u Ugovoru o zajmu. Osim ako nije drugačije navedeno u odjeljku 2.07 (b), Zajmoprimac će platiti Proviziju za obradu Zajma najkasnije šezdeset (60) dana nakon Datuma stupanja na snagu.

(b) Zajmoprimac će platiti Banci Naknadu za odobrena, a neiskorišćena sredstva na Nepovučeni preostali iznos Zajma po stopi navedenoj u Ugovoru o zajmu. Naknada za odobrena, a neiskorišćena sredstva će se obračunavati od datuma Ugovora o zajmu ili od datuma koji pada na četvrtu godišnjicu od datuma odobrenja Zajma od strane Banke, koji god je datum kasniji, do odgovarajućih datuma na koje je Zajmoprimac povukao iznose sa Računa zajma ili ih je otkazao. Osim ako nije drugačije navedeno u Odjeljku 2.07 (c), Zajmoprimac će platiti Naknadu za odobrena, a neiskorišćena sredstva polugodišnje u unazad na svaki Datum plaćanja.“]

[3. Odjeljak 3.04 (*Plaćanje unaprijed*) se mijenja da glasi kako slijedi:

„Odjeljak 3.04. Plaćanje unaprijed

(a) Nakon što je uputio Banci obavještenje četrdesetpet (45) dana unaprijed, Zajmoprimac može da otplati sljedeće iznose prije dospelja, na datum koji je prihvatljiv za Banku (pod uslovom da je Zajmoprimac platio sva dospelja Plaćanja iz Zajma na taj datum: (i) cjelokupni Povučeni preostali iznos zajma na taj datum; ili (ii) ukupni iznos glavnice jednog ili više iznosa Zajma koji dospijevaju. Svako djelimično plaćanje unaprijed Povučenog preostalog iznosa zajma se u skladu sa specifikacijom koju je naveo Zajmoprimac, a ukoliko Zajmoprimac nije dao nikakvu specifikaciju, primjenjuje na sljedeći način: (A) Ako Ugovor o zajmu omogućava odvojene amortizacije za specificirane Povučene iznose glavnice Zajma, prijevremeno plaćanje se primjenjuje u obrnutom redoseljedu na te Povučene iznose, tako da se Povučeni iznos koji je posljednji povučen prvi otplaćuje dok se posljednje dospijeće predmetnog Povučeng iznosa otplaćuje prvo; i (B) u svim ostalim slučajevima, prijevremeno plaćanje se primjenjuje u obrnutom redoseljedu u odnosu na dospijeća Zajma, tako da se prvo otplaćuje posljednje dospijeće.

(b) Ukoliko se u pogledu bilo kog iznosa Zajma koji se prijevremeno plaća primijenila Konverzija, a Period konverzije nije završen u vrijeme prijevremenog plaćanja, primjenjuju se odredbe Odjeljka 4.06.“]

²⁸[[4.] Stavovi (b) i (c) Odjeljka 5.08 (*Monitoring i evaluacija Projekta*) se mijenjaju da glase kako slijedi:

„(b) Zajmoprimac će:

- (i) u vezi sa Projektom, pripremiti ili dati da se pripreme periodični izvještaji („Izvještaji o projektu“), u obliku i po sadržaju koji su zadovoljavajući za Banku, u kojima se integrišu rezultati aktivnosti monitoring i evaluacije Projekta i definišu mjere preporučene za obezbjeđivanje kontinuirane efikasnosti i djelotvornosti izvršenja Projekta i postizanje njegovih ciljeva;
- (ii) u vezi sa CERP-om, pripremiti ili dati da se pripreme periodični izvještaji („CERP-ovi izvještaji“) u obliku i po sadržaju koji su zadovoljavajući za Banku, u kojima se integrišu rezultati aktivnosti monitoring i evaluacije CERP-a i definišu preporučene mjere za obezbjeđivanje kontinuirane efikasnosti i djelotvornosti izvršenja CERP-a, i postizanje njegovih ciljeva; i takvi CERP izvještaji će se pripremat: (A) na godišnjoj osnovi u nedostatku Prihvatljive krize i vanrednog stanja; i (B) najmanje jednom u pola godine, kako je dodatno određeno u CERP-ovom priručniku, tokom period implementacije Plana odgovora na krizne situacije tokom Prihvatljive krize i vanrednog stanja; i
- (iii) Zajmoprimac će dostaviti ili obezbijediti da se dostavi Banci svaki Projektni izvještaj ili CERP izvještaj odmah nakon njegove pripreme, pružiti Banci razumnu priliku za razmjenu mišljenja sa Zajmoprimcem i Subjekom za implementaciju projekta o svakom takvom izvještaju, a nakon toga sprovesti tako preporučene mjere, uzimajući u obzir stavove Banke o tom pitanju.

(c) Osim ako Banka razumno ne odluči drugačije, Zajmoprimac će pripremiti ili obezbijediti da se pripremi i dostavi Banci:

- (i) u vezi sa Projektom, najkasnije šest (6) mjeseci nakon Datuma zatvaranja: (i) izvještaj onog obima i nivoa detalja koje Banka razumno zatraži, o izvršenju Projekta, učinku Zajmoprimca i Banke o njihovim relevantnim obavezama prema Pravnim ugovorima i postizanju svrha Zajma; i (ii) plan osmišljen kako bi se osigurala održivost postignuća Projekta; i
- (ii) u vezi sa CERP-om, najkasnije šest (6) mjeseci nakon završetka perioda implementacije CERP-a: (i) izvještaj o izvršenju onog obima i nivoa detalja koje Banka razumno zatraži o izvršenju CERP-a, učinku Zajmoprimca i Banke o njihovim relevantnim obavezama i postizanju svrhe Zajma; i (ii) plan osmišljen kako bi se osigurala održivost postignuća CERP-a.“]

²⁸ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

²⁹[[5.] Dodaje se novi Odjeljak 5.15 (*Uslovni projekat odgovora na vanredne situacije - Contingent Emergency Response Project*) koji glase kako slijedi:

“ Odjeljak 5.15. Uslovni projekat odgovora na vanredne situacije - Contingent Emergency Response Project

(c) Ako Ugovor o zajmu predviđa korišćenje Zajma za pomoć u finansiranju CERP-a, Banka može preraspodijeliti cijeli ili dio Nepovučenog iznosa zajma za finansiranje konkretnog Plana odgovora na krizne situacije ako je Banka obavijestila Zajmoprimca da su ispunjeni sljedeći uslovi:

(iii) (A) Zajmoprimac je utvrdio da je došlo do Prihvatljive krize ili hitnog slučaja, i dostavio je Banci zahtjev za preraspodjelu i nakon toga povlačenje cijelog ili dijela Nepovučenog iznosa zajma za finansiranje konkretnog Plana odgovora na krizu po osnovu CERP-a u implementaciji u trenutku podnošenja zahtjeva; i (B) Banka se složila sa takvom odlukom i prihvatila predmetni zahtjev; i

(iv) Zajmoprimac je usvojio Priručnik CERP-a (sa ESCP-om za CERP priloženim kao aneks) i Plan odgovora na krizne situacije, u formi i po sadržaju koji je prihvatljiv za Banku.

(d) Zajmoprimac će sprovesti ili obezbijediti da se sprovede CERP u skladu sa Planom (Planovima) za odgovor na krizne situacije, CERP priručnikom, Standardima koji se odnose na životnu sredinu i društvo, ESCP za CERP i instrumentima koji se odnose na životnu sredinu i društvo pripremljenim u skladu sa istim, a sve na način koji je prihvatljiv za Banku. U tu svrhu, Zajmoprimac će obezbijediti da:

(j) se strukture i aranžmani navedeni u Priručniku CERP-a održavaju tokom implementacije CERP-a i svakog od Planova odgovora na krizne situacije, na način i sadržaj koji je prihvatljiv za Banku;

(ix) su instrumenti koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji su potrebni za CERP i odgovarajući Plan odgovora na krizne situacije pripremljeni, objavljeni i usvojeni u skladu sa Priručnikom za CERP i ESCP-om za CERP, u obliku i po sadržaju koji je prihvatljiv za Banku;

(x) se mjere i radnje navedene u ESCP-u za CERP sprovode sa dužnom pažnjom i efikasnošću, kako je to predviđeno u ESCP-u za CERP;

(xi) je raspoloživo dovoljno sredstava za pokrivanje troškova implementacije ESCP-a za CERP;

(xii) se politike i procedure održavaju, a kvalifikovano i da se iskusno osoblje u odgovarajućem broju zadržava za implementaciju ESCP-a za CERP, kako je to navedeno u predmetnom ESCP-u za CERP;

²⁹ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

- (xiii) pod uslovom prethodne pisane saglasnosti Banke, svi revidirani ESCP za CERP ili ekološki i društveni dokumenti pripremljeni u skladu istim se objavljuju odmah nakon njihovog odobrenja;
 - (xiv) se preduzimaju sve potrebne mjere za prikupljanje, sastavljanje i dostavljanje Banci putem redovnih izvještaja, sa učestalošću navedenom u ESCP-u za CERP, i odmah u zasebnom izvještaju ili izvještajima, ako to Banka zahtijeva, informacije o status usklađenosti sa ESCP-om za CERP i instrumentima za životnu sredinu i društvo koji se u njemu navode, svi takvi izvještaji u obliku i sadržaju koji je prihvatljiv za Banku, u kojima se, između ostalog, navodi: (i) status implementacije ESCP-a za CERP; (ii) uslovi, ako postoje, koji ometaju ili prijete da će omesti implementaciju ESCP-a za CERP; i (iii) korektivne i preventivne mjere preduzete ili potrebne za rješavanje takvih stanja; i
 - (xv) da Banka bude odmah obaviještena o bilo kakvom incidentu ili nesreći koja se odnosi ili ima uticaja na CERP, a koja ima ili bi mogla imati značajan negativan efekant na životnu sredinu, pogođene zajednice, javnost ili radnike, u skladu sa ESCP-om za CERP, instrumentima za životnu sredinu i društvo na koje se u istom poziva kao i sa Standardima koji se odnose na životnu sredinu i društvo.
- (g) Zajmoprimac će osigurati da se ni Plan(ovi) za odgovor na krizne situacije, ni CERP priručnik ni ESCP za CERP ne mijenjaju, suspenduju, ukidaju, stavljaju van snage ili se od istih odriče bez prethodne pisane saglasnosti Banke. Bez obzira na to, u slučaju bilo kakve nedosljednosti između odredbi CERP priručnika, Plana(ova) za odgovor na krizne situacije ili ESCP za CERP, sa jedne strane, i bilo koje odredbe ovih Opštih uslova ili Pravnih ugovora, sa druge strane, mjerodavne su odredbe Pravnih ugovora i ovih Opštih uslova.
- (h) Zajmoprimac će uspostaviti, objaviti, održavati i upravljati dostupnim žalbenim mehanizmom, ili će obezbijediti da do toga dođe, kako bi primio i olakšao rješavanje zabrinutosti i pritužbi ljudi na koje utiče CERP, kao i preduzeo sve potrebne i primjerene mjere za rješavanje, ili olakšao rješavanje takvih zabrinutosti i pritužbi, na način koji je prihvatljiv za Banku.
- (i) Zajmoprimac će osigurati da svi dokumenti za nadmetanje i ugovori za građevinske radove po osnovu CERP-a uključuju obavezu izvođača, podizvođača i nadzornih subjekata da: (i) poštuju relevantne aspekte primjenjivog ESCP-a za CERP kao i instrumentima koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji u njemu navedeni; i (ii) donesu i sprovedu kodeks ponašanja koji treba da bude dostavljen svim radnicima i potpisan s njihove strane, sa detaljnim mjerama za rješavanje rizika po životnu sredinu, društvo, zdravstvenih i bezbjednosnih rizika, kao i rizika od seksualnog iskorišćavanja i zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i nasilja nad djecom, kako je primjenjivo na takve građevinske radove koji su naručeni ili se izvode u skladu sa navedenim ugovorima.“]

[6.] Definicije koje slijede su uključene u Dodatak po alfabetskom redoslijedu kao stavovi [#]-[#], a preostale definicije i stavovi (zavisno od slučaja) se shodno tome prenumerišu:

³⁰[, [#]. „ESCP za CERP“ znači plan obaveza koji se odnose na životnu sredinu i društvo za CERP koji će pripremiti i usvojiti Zajmoprimac, a isti se može povremeno mijenjati i dopunjavati u skladu sa

³⁰ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

njegovim odredbama, određujući materijalne mjere i radnje koje Zajmoprimac sprovodi kako bi se bavio potencijalnim rizicima po životnu sredinu i društvo i uticajima aktivnosti koje su detaljno opisane u Planu odgovora na krizne situacije, uključujući vremenske okvire aktivnosti i mjera, institucionalne aranžmane, kadrovske aranžmane, aranžmane obuke, monitoringa i aranžmane za izvještavanje kao i sve instrumente koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji bi bili pripremljeni u skladu sa istim.“

„[#]. „CERP priručnik“ znači priručnik za implementaciju koji će pripremiti i usvojiti Zajmoprimac u kojem se utvrđuju detaljni implementacioni aranžmani za CERP, uključujući: (a) sve strukture ili institucionalne aranžmane, raspodjelu odgovornosti i ovlašćenja za donošenja odluka za koordinaciju i implementaciju aktivnosti po osnovu istog; (b) konkretne aktivnosti koje će se sprovesti u okviru CERP-a kao odgovor na proglašenu/određenu prihvatljivu kriznu i vanrednu situaciju u skladu sa Planom odgovora na krizne situacije; (c) obrazac za Plan odgovora na krizne situacije; (d) pozitivnu listu Prihvatljivih izdataka za CERP; (e) finansijsko upravljanje i aranžmane o povlačenju sredstava za implementaciju CERP-a; (f) metode i procedure za nabavke koje treba poštovati u implementaciji CERP-a; (g) opis procjene uticaja na životnu sredinu i društvo i aranžmana za upravljanja koji su primjenjivi na CERP; i (h) format CERP izvještaja, kao i aranžmane monitoring i evaluacije za aktivnosti u skladu sa istim.“

"[#]. „CERP izvještaj“ znači svaki izvještaj o CERP-u koje treba da se pripremi i dostavi Banci u skladu s Odjeljkom 5.08 (b)(ii) ovih Opštih uslova.“

„[#]. „*Uslovni projekat odgovora na vanredne situacije*“ i izraz „CERP“ označavaju uslovni projekat odgovora na vanredne situacije koji Zajmoprimac priprema s vremena na vrijeme i koji je dogovoren sa Bankom u cilju brzog i učinkovitog odgovora na prihvatljivu kriznu ili vanrednu situaciju, kako je dalje razrađeno u Plan(ovi) odgovora na krize, sa povremenim izmjenama i dopunama koje su dogovore između Zajmoprimca i Banke.“]

³¹[„[#]. „CRDC“ ili „Klauzula o zaduživanju otpornom na klimatske promjene *Climate Resilient Debt Clause*“ znači mehanizam uspostavljen u Ugovoru o zajmu koji dopušta kvalifikovanom Zajmoprimcu da odloži određena plaćanja glavnice i/ili kamata (i drugih troškova Zajma) tokom Perioda odlaganja nakon pojave Prihvatljivog/kvalifikovanog događaja.“

„[#]. „Uslovi i odredbe CRDC-a“ znače uslove i odredbe klauzule o zaduživanju otpornom na klimatske promjene, kako ih Banka povremeno objavljuje i revidira, a koji su na snazi u vrijeme zahtjeva za odlaganje plaćanja.“]

³¹ Unijeti u Ugovore o zajmu sa CRDC-om

³²[„[#]. „Plan odgovora na krizne situacije“ znači plan koji Zajmoprimac treba da pripremi i usvoji kao odgovor na prihvatljivu kriznu ili vanrednu situaciju u kojem se, između ostalog, navodi sljedeće: (a) aktivnosti koje će se sprovesti u okviru CERP-a kao odgovor na prihvatljivu kriznu ili vanrednu situaciju; (b) procijenjeni budžet za to i odgovarajuća odobrena sredstva i/ili izvore finansiranja; (c) vremenski raspored implementacije koji, osim ako se Banka drugačije ne saglasi, neće premašiti dvanaest (12) mjeseci; (d) predviđenu nabavku i plan nabavke za CERP po skraćenom postupku za istu; i (e) predviđeni okvir rezultata i indikatora.”]

³³[„[#]. „Period odlaganja“ znači period do 24 (dvadeset i četiri) mjeseca, tokom kojeg je aktivirano Odlaganje plaćanja u skladu sa odredbama Ugovora o zajmu.”]

³⁴[„[#]. „Prihvatljiva krizna ili vanredna situacija“ znači događaj koji je izazvao, ili je vjerovatno da će neposredno izazvati, veliki negativan ekonomski i/ili društveni uticaj na Zajmoprimca, povezan sa prirodnom ili vještački izazvanom krizom ili katastrofom.”]

³⁵[„[#]. „Prihvatljivi/kvalifikovani događaj“ znači događaj definisan u Uslovima i odredbama CRDC-a.”]

³⁶[„[#]. „Standardi koji se odnose na životnu sredinu i društvo“ znače zajedno: (i) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 1: Procjena i upravljanje rizicima i uticajima na životnu sredinu i društvo”; (ii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 2: Radna snaga i uslovi rada”; (iii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 3: Efikasnost resursa i spriječavanje zagađenja i upravljanje zagađenjem”; (iv) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 4: Zdravlje i bezbjednost zajednice”; (v) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 5: Sticanje zemljišta, ograničenja u korišćenju zemljišta i nedobrovoljno preseljenje”; (vi) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 6: Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima”; (vii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 7: Autohtoni narodi/zapostavljene tradicionalne lokalne zajednice subsaharske Afrike”; (viii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 8: Kulturna baština”; (ix) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 9: Finansijski posrednici”; (x) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i

³² Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

³³ Unijeti u Ugovore o zajmu sa CRDC-om

³⁴ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

³⁵ Unijeti u Ugovore o zajmu sa CRDC-om

³⁶ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

društvo 10: Angažman zainteresovanih strana i objelodanjivanje informacija”; koji su stupili na snagu 1. oktobra 2018. godine, kako je objavila Banka.”]

³⁷[„[#]. „Odlaganje plaćanja kamate“ znači jednokratno privremeno odlaganje plaćanja kamate i drugih primjenjivih troškova Zajma tokom Perioda odlaganja, koju je zatražio Zajmoprimac i aktivirala Banka u skladu sa odredbama Ugovora o zajmu.”]

„[#]. „Odlaganje plaćanja“ znači Odlaganje plaćanja glavnice i/ili Odlaganje plaćanja kamate koju je zatražio Zajmoprimac i aktivirala Banka u skladu s odredbama Ugovora o zajmu.”

„[#]. „Odlaganje plaćanja glavnice“ znači jednokratno privremeno odlaganje otplate Povučenog preostalog iznosa zajma tokom Perioda odlaganja, koju je zatražio Zajmoprimac i aktivirala Banka u skladu sa odredbama Ugovora o zajmu.”

³⁸[„[#]. „Povlačenje“ znači svaki iznos Zajma koji je Zajmoprimac povukao iz Iznosa zajma po osnovu Odjeljka 2.01.”

„[#]. „Datum povlačenje“ znači za svako Povlačenje datum na koji je Banka platila Povlačenje .“]

[7.] U stavovima koji je prvobitno numerisani kao [6], [75], [81], [85], [90] [i] [109] u Dodatku, pojmovi [„Smjernice za suzbijanje korupcije“], [„Plaćanje Zajma“], [„Datum plaćanja“], [„Propisi o nabavkama“], [„Izveštaji o projektu“] [i] [„Varijabilni spred“], se mijenjaju da glase kako slijedi:

³⁹[[6.] „Smjernice za suzbijanje korupcije“ znači, (a) za Projekat: „Smjernice za spriječavanje i suzbijanje prevara i korupcije u projektima koji se finansiraju iz zajmova IBRD-a i kredita i grantova IDA-e“, kako je to definisano u Ugovoru o zajmu; i (b) za CERP: posljednja verzija „Smjernica za spriječavanje i suzbijanje prevara i korupcije u projektima koji se finansiraju iz zajmova IBRD-a i kredita i grantova IDA-e“ koju je objavila Bank na datum kada je Banka podržala CERP za finansiranje.”]

³⁷ Unijeti u Ugovore o zajmu sa CRDC-om

³⁸ Unijeti u Ugovore o zajmu sa IPF DDO

³⁹ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

⁴⁰[[75.] „Plaćanje Zajma“ znači bilo koji iznos koji je plativ od Strana u zajmu prema Banci po osnovu Pravnih ugovora, uključujući (ali bez ograničenja na) bilo koji iznos Povučenog preostalog iznosa zajma, kamate Provizije za obradu zajma, Naknadae za angažovana, a nepovučena sredstva, kamate po Zateznoj kamatnoj stopi (ukoliko je ima), provizije za rezervisanje, bilo koje dodatne nakande, bilo koje transakcione provizije za Konverziju ili prijevremni prekid Konverzije, bilo koju premiju koja ja plativa nakon uspostavljanja gornjeg iznosa kamatne stope (*caps*) ili raspona kamatnih stopa (*collar*) i bilo kog Iznosa za poravanje zajma (*unwinding amount*) koji treba da plati Zajmoprimac.“]

⁴¹[[75.] „Plaćanje Zajma“ znači bilo koji iznos koji je plativ od Strana u zajmu prema Banci po osnovu Pravnih ugovora, uključujući (ali bez ograničenja na) bilo koji iznos Povučenog preostalog iznosa zajma, kamate Provizije za obradu zajma, Naknadae za angažovana, a nepovučena sredstva, kamate po Zateznoj kamatnoj stopi (ukoliko je ima), bilo koje dodatne nakande, bilo koje transakcione provizije za Konverziju ili prijevremni prekid Konverzije, bilo koju premiju koja ja plativa nakon uspostavljanja gornjeg iznosa kamatne stope (*caps*) ili raspona kamatnih stopa (*collar*) i bilo kog Iznosa za poravanje zajma (*unwinding amount*) koji treba da plati Zajmoprimac.“]

⁴²[[81.] „Datum plaćanja“ znači svaki datum koji je naveden u Ugovoru o zajmu a koji je nasupio na ili nakon datuma Ugovora o zajmu na koji dospijevaju za plaćanje kamata, Naknada za angažovana, a nepovučena sredstva i drugi troškovi i naknade Zajma (osim Provizije za obradu Zajma), kako je primljenljivo.“]

⁴³[[85.] „Propisi o nabavkama“ znače: (a) za Projekat: „Propisi Svjetske banke o nabavkama za zajmoprimce finansiranja investicionih projekata“, kako je to definisano u Ugovoru o zajmu; i (b) za CERP: posljednja verzija „Propisi Svjetske banke o nabavkama za zajmoprimce finansiranja investicionih projekata“, koju je objavila Bank na datum kada je Banka podržala CERP za finansiranje.“]

⁴⁴[[90.] „Izveštaj o projektu“ znači svaki izvještaj o Projektu koji treba da se pripremi i dostavi Banci po osnovu Odjeljka 5.08 (b) (i) Opštih uslova.“]

⁴⁰ Unijeti u Ugovore o zajmu sa IPF DDO

⁴¹ OSIM AKO SE NE RADI O IPF DDO, ovu definicijua „Plaćanja zajma“ treba uvijek koristiti zbog [nove struktura cijena](#).

⁴² Ova izmjena se primjenjuje generalno na sve Opšte uslove IBRD-a i treba da bude uvijek uključena. Međutim, revidirajte i kombinujte izmjene, po potrebi, u vezi sa ostalim elementima (npr. CRDC; IPF DDO, itd):

⁴³ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

⁴⁴ Unijeti ove izmjene ako je Zajmoprimac saglasan da uključi RRO

⁴⁵„[109.] „Varijabilni spread“ znači, za svako Povlačenje i svaki Kamatn period: (a) (1) standardni kreditni spread Banke za Zajmove koji je utvrdila Banka u skladu sa svojim politikama koje su na snazi u 00:01 sati po Vašingtonskom vremenu, na Datum povlačenja (uključujući premiju za dospeljeće, ako je primjenjivo); (2) plus ili minus ponderisana prosječna marža Referentne stope za relevantni Kamatn period, u odnosu na neizmirena zaduživanja Banke ili njihove dijelove koje je ona alocirala za finansiranje zajmova u kojima je kamata po stopi na osnovu Varijabilnog spreada; kako to razumno odredi Banka, izraženo kao procenat godišnje i kako to periodično objavljuje Banka; i (b) u slučaju Konverzija, varijabilni spread, kako je primjenjivo, kako to odredi Banka u skladu sa Smjericama za konverziju i o kojem je Zajmoprimac obaviješten u skladu s Odjeljkom 4.01 (c). U slučaju Zajma denominiranog u više od jedne valute, „Varijabilni spread“ se primjenjuje odvojeno na svaku od tih valuta.“]

⁴⁶[[8.] Definicije u stavu 4 (Alocirani iznos viška izloženosti); 53 (Doplata za izloženost); 99 (Standardni limit izloženosti) i 105 (Ukupna izloženost) iz Dodatka se brišu u cjelosti i naknadni stavovi se shodno prenumerišu.]

⁴⁵ Unijeti u Ugovore o zajmu sa IPF DDO

⁴⁶ Ova izmjena se primjenjuje generalno na sve Opšte uslove IBRD-a usljed brisanja dodatne nakande za limit po osnovu jednog zajmoprimca i treba da bude uvijek uključena. Međutim, revidirajte i kombinujte izmjene, po potrebi, u vezi sa ostalim elementima (npr. CRDC; IPF DDO, itd):